

ВІСНИК ДЕСЯТКИ

-VISNYK

Свобода народам!
Свобода людині!

Спілено - політичний місячник

ЗМІСТ

З Різдвом Христовим	1
С. Корнич — Огляд світових подій	2
Д-р М. Кушнір — Істота людства	5
В. Давиденко — „Привиди” і „профілактичні розмови”	8
М. Холодний — Балляда про чорну птаху	11
Лев Шанковський — Большевики про УПА	12
М. Чировський — Слушність нашої постави	15
„Сьогодні ти, а завтра я” — поезія	17
Степан Галамай — Про організаційні схеми та правильники	18
Іван Левадний — Московська помста на гетьманові Мазепі	20
I. L. — Класики українського байкарства	22
Богдан Коринт — Апарат шпигунства і терору	24
Степан Женецький — Українці Пряшівщини домагаються своїх прав	26
Володимир Гаврилюк — Ноктурн на ст. Антуан	27
Із звернення до всіх волелюбних народів, прийнятого на Конференції АВН	29
Хроніка	29
В політичних лябораторіях	31
Зміст „Вісника” за 1968 рік	32

ОРГАНІЗАЦІЯ
ОБОРОНИ
ЧОТИРЬОХ
СВОБІД
УКРАЇНИ

УКРАЇНКИ! УКРАЇНЦІ!

І цього року, як споконвіку, зійде на вечірньому небі ясна Різдвяна зірка, сповіщаючи велику радість: народження Богочоловіка, який прийшов, „щоб спсти люд свій весь”. Зійде Різдвяна Зірка і над далекою Україною, щоб кинути промені надії на убогі колгоспні села, на міста та містечка, де, як колись Христа, переслідують московські варвари і їхні прислужники нашу віру, нашу мову й культуру.

Сідаючи до свят-вечірнього стола, пригадаємо ми напевно те, що наймиліше кожній людині: рідний край, рідну хату, де ми народилися, людей, образ яких донині носимо у своїх серцях. Пригадаємо страдницьку, розтерзану Україну, в ім'я якої ми подалися на еміграцію, щоб словом і ділом здобувати їй ліпшу долю.

Але чи все ми робимо для України тут, в Америці, так, щоб з чистою совістю могли поглянути в очі своєму народові, коли з Божою помічю доведеться нам з ним зустрітися на волі, на оновленій, звільненій від московських загарбників землі? Чи не замалі наші жертви, які вкладаємо ми у визвольну справу, супроти її десятої-сотої частини тих жертв, що їх день-у-день приносить наша найкраща молодь, її батьки й матері за святе діло визволення Батьківщини у глибокому підпіллі, по московсько-большевицьких концтаборах і по сибірських засланнях?

Напевно наші жертви непомірно менші. Але їй те, що з доброї волі і в добрій вірі дамо ми на спільну справу тут, в країні найвищого матеріального достатку, у великій мірі скріплює визвольне змагання, підносить дух нашого уярмленого, але нездоланного народу, бо не може він про наші жертви і наші зусилля в їого користь не знати.

Визвольний Фонд всеціло призначений на справу визволення України, і є всенароднім фондом, створеним українськими патріотами для потреб політичної і матеріальної допомоги воюючим братам.

Складаючи пожертви на Визвольний Фонд, ми тим самим активно, живим ділом включаємося у фронт боротьби проти московського большевизму і його агентури в західньому світі.

Визвольний Фонд — це фонд боротьби проти московської тиранії і безбожництва, за свободу людини і народів, за соціальну та національну справедливість і правду Христову.

Кожна пожертва на Визвольний Фонд — це ще одна гаряча куля, скерована проти Кремлю з його диявольськими плянами русифікації України, нищення її віри та культури і створення єдиної советсько-московської нації на території СССР-Росії.

Визвольний Фонд — це фонд підготови національної революції, в якій неминуче розвалиться остання в світі московська колоніальна імперія і постануть на своїх етнографічних територіях вільні, суверенні національні держави нині гноблених Москвою народів.

Визвольний Фонд — це фонд боротьби Києва проти Москви, святої Софії і святого Юра проти кривавого Кремлю.

Тож жертвуймо зі щирого серця, жертвуймо щедро на велику справу, пам'ятаючи, що лише власними зусиллями, свою волею і жертвами український народ — там, і ми, його еміграція — тут, досягнемо того, про що мріяли і за що клали свої голови найкращі сини України.

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

Головна Управа

Організації Оборони Чотирьох Свобід України

Різдво, 1969.

ВІСНИК

З Різдвом Христовим!

Слава во вищих Богу
і на землі мир
людям доброї волі.

Так співали ангели, коли у Вифлеємі, в наступій після народився Богочоловік, Ісус Христос, „щоб спасти люд свій ввесь”. І люди, що жили у темряві, побачили Ясне Світло — Божу Правду. Побачили, але не всі пішли за цею, за Різдвяною зіркою, що від того дня майже дві тисячі разів сходить над грішного землею.

Історія християнства — це довгий шлях, по якому йшли і падали люди, праґнучи осiąгнути заповіджені Христом ідеали. Богненними стовпами ясніють на цьому шляху чисті душі Христових учнів, осягають той шлях тисячі й тисячі знаних і незнаних мучеників за Правду. Але клубочутися над тим шляхом темні сили зла, віють над ним люті вітри непависті, щоб збочити спраглих Правди, повалити їх і оволодіти ними.

Володар Ізраїлю, невірний Ірод, а за ним криваві римські імператори топили свої руки в невинній крові святих християнських мучеників, але перемогло Вифлеємське Дитя, переміг Христос, перемогла ідея Божої Любові, справедливості і миру. З пролитої святої крові мучеників вироста і розцвіла Христова Церква. Завалився західний кров'ю поганський світ, уступив перед Христом — Божою Правдою зі словами східно-римського імператора Юліана Апостата: „Ти, Христе, перемі!”

В кінці двадцятого століття по Різдві Христовому лютує новітній Ірод, борючися з Христовим воїнством за право володіти людськими душами. П'ятдесят років упивається він кров'ю незчисленних своїх жертв, а передусім — синів і дочок України, які не хочуть підда-

тисл диявольській силі. Отруєю безвірства засіває новітній Ірод землі нашої Батьківщини, деморалізує юні душі, моральним і фізичним терором навертас на свою віру, що з запереченням всього, чого наїчав народжений у Вифлеємі Христос. І, мов зболена старозавітня Рахіль, плаче наша поневолена Україна за катуваними на її землях, за по всьому світі розсіяними її дітьми, „бо їх немає”.

Але не було ще в історії людства деспотії, яка б не заломилася. У Різдво Христове 1968 року стас увесь світ свідком, як тріщить і розвалюється ще недавно, здавалося б, незруйній комуністичний моноліт. Захламість, взасмна непависть, страх, заздрість і недовір'я роздирають комуністичний табір — Іродове царство. Хитається безвірицька, антихристиянська Москва під вітрами історії, під щораз сильнішим натиском уярмлених нею народів. Мученицька кров мільйонів большевицьких жертв стала родючим живлом, з якого виростають когорти окрілених героїв, борців за Божу Правду, за національні і людські права, за свободу народів і людини. А в авангарді цих новітніх лицарів-хрестоносців іде українська молодь, яка хоче бути господарем у своїй хаті і на своїй землі, яка хоче жити згідно з Божими законами.

Невидимі, вже повівають в Україні міцно тримані молодими руками старі, овіяні славою прaporи, під якими билися і життя своє віddавали за Божу Правду і Батьківщину княжі воїни, славні запорожці, воїни всіх українських армій. Проліята на побоювицях, їхня кров не пішла на марне.

ХРИСТОС РОДИВСЯ — СЛАВІТЕ ЙОГО!

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ ВІТАЮТЬ УКРАЇНСЬКИЙ НЕСКОРЕНИЙ НАРОД, ІЄРАРХІЮ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ, БОРЦІВ ЗА ПРАВА УКРАЇНИ НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ, УКРАЇНСЬКИХ В'ЯЗНИВ У МОСКОВСЬКИХ ТЮРМАХ, КОНЦТАБОРАХ І НА ЗАСЛАННІ, ЧЛЕНСТВО ОЧСУ, ОЖ ОЧСУ І ВСІХ ІНШИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО ВІЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ, ПЕРЕДПЛАТИНИКІВ „ВІСНИКА”, УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ І ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ТВЕРДО СТОЯТЬ НА САМОСТИНИЦЬКИХ ПОЗИЦІЯХ

**ГОЛОВНА УПРАВА ОРГАНІЗАЦІЇ
ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ
І РЕДАКЦІЯ „ВІСНИКА”**

C. Корніг

ОГЛЯД СВІТОВИХ ПОДІЙ

Вибори в ЗСА

З-поміж світових подій минулого місяця на перше місце висунулися вибори президента ЗСА, які проходили в атмосфері завзятої боротьби. Ішлося тут не лише про зміну особи чи партії, але також про основні зміни внутрішньої і закордонної політики цієї наймогутнішої в світі держави.

Вибори президента ЗСА, що відбувалися 5-го листопада, попередила надзвичайно завзята передвиборча кампанія. Перший раз у виборах взяла участь третя, Незалежна партія Дж. Воллеса. Урядова Демократична партія використала всі свої можливості. Демократів традиційно підтримали робітничі юнії, для яких рішальною є справа висоти тижневих заробітних чеків.

Передвиборча кампанія закінчилась сенсацією: стриманням з наказу през. Джансона бомбардувань Північного В'єтнаму з днем 1-го листопада. Але ця „павза бомбінг” була вже запізнена і не мала належного ефекту.

Президентом ЗСА вибрано республіканського кандидата Річарда Ніксона, який виступав під гаслом „За закон і порядок”. Противники республіканців стараються применшити успіх Нікxона і поширяють легенду, що вибрано його лише незначною більшістю голосів — 300 тисяч на 70 мільйонів голосуючих. Але так не є. В дійсності за Нікxона голосували 32 стейти на всіх 50. При тому він дістав 302 голоси стейтових електорів — на 32 голоси більше від мінімуму, вимаганого законом. Головний конкурент — демократичний кандидат Г. Гомфрі одержав голоси тільки 13 стейтів і 191 електора.

“VISNYK” — “THE HERALD”

Published by Organization for Defense of Four Freedoms for Ukraine, Inc.

Monthly except July and August when bimonthly.
Second class postage paid at General Post Office,

New York, N. Y.

Board of Editors

Address: P. O. Box 304, Cooper Station,
New York, N. Y. 10003

Важливо і цікаво проаналізувати причини прогри демократів.

І так, перша причина це консервативна політична традиція ЗСА, в якій перевагу мали республіканці, час від часу змінювані демократами. Від часів А. Лінкольна до Л. Джансона було 13 президентів республіканців і 8 демократів. Від часів Франкліна Рузельтера було чотири демократи і один республіканець — Д. Айзенгавер. Тепер приходить черга на республіканську еру, по двох президентах-демократах.

Другою причиною можна вважати розбиття Демократичної партії на фракції під проводом Роберта Кеннеді, МекКарті і Л. Джансона-Гомфri.

Поза тим Демократична партія поступово почала затрачувати свої первісні ідеали — пошанування права, засади християнської моралі і патріотизму. Її політична програма під впливом матеріалістичних теорій лівого лібералізму змінилась, і вона почала деморалізуватись і затрачувати здібність керувати нацією в надзвичайно складних умовах новітніх часів. Виявилося це вже по другій світовій війні в Ялті і в повоєнній політиці коекзистенції з Москвою.

Дальшими причинами були: нездібність демократичного уряду виграти війну в В'єтнамі, розв'язати расову проблему, привернути повагу до закону, а також заворушення у Франції, окупація Чехо-Словаччини і загроза Москви на Середземному морі — щоб вичислити тільки справи міжнародної політики.

Чи потрапить Республіканська партія справитися з усіми численними труднощами, які дісталася в спадщину по демократах? Громадянство ЗСА, поневолені Москвою народи і увесь світ з увагою і надією слідкують за першими кроками президента-електа.

Значні труднощі постають у ЗСА в переходовий час між виборами президента (5.11.68) і перебранням ним влади (20.1.69). Ці труднощі побільшують той факт, що у цьогорічних виборах демократи затримали свою більшість в Конгресі і в Сенаті. У Конгресі мають вони 243 голоси, а республіканці 192. В Сенаті мають 58 голосів,

а республіканці 42. Новий президент з цим фактом мусить числитися і шукати шляхів до якогось модус вівенді. З цим певно і зв'язана його заява про те, що в своїй політиці він прагнутиме до об'єднання нації. Тож незабаром по виборах Р. Ніксон відбув нараду з Л. Джансоном в справі співпраці нової і старої адміністрації в переходовому часі.

Ще тяжчу проблему являє собою війна у В'єтнамі. Північний В'єтнам посилює воєнні дії, а одночасно домагається допущення до мирних переговорів в Парижі комуністичного В'єтконгу. Південний В'єтнам відмовляється від участі в паризьких переговорах, якщо там появиться В'єтконг. Справа переговорів зайшла в сліпий кут. Президент Л. Джансон загрозив відновленням бомбардування Північного В'єтнаму.

Розглядаючи вислід листопадових виборів у ЗСА на тлі останніх виборів у Німеччині, Франції, Греції і в аспекті останніх міжнародних подій, приходимо до висновку, що с це черговий стал історичного процесу — поступового повороту світової політики від перестарілого, анархічного лібералізму, соціалізму і комунізму до творчого, ідеалістичного націоналізму.

Положення в Європі

Положення в Європі радикально змінилося від часу вмаршування советських окупаційних військ до Чехо-Словаччини. Особливо після того, як 16-го жовтня в Москві проголошено комунікат, в якому стверджено, що в переговорах з чехо-словацькою делегацією узгіднено умови „тимчасового перебування в Чехо-Словаччині советських військ”. Це значить, що окупацію остаточно затверджено.

Інвазія в „союзний” Чехо-Словаччині і погрози Москви вбік Західної Німеччини подіяли противерезуючо на Західну Європу і цілій світ, які остаточно переконалися в агресивних намірах московської деспотії. На конференції міністрів закордонних справ і парламентаристів держав-членів НАТО, що відбулася 12 листопада в Брюсселі, командувач збройних сил НАТО ген. Л. Лемніцер заявив, що окупація Чехо-Словаччини порушила баланс сил в Європі в користь Москви і на шкоду Заходу. Він, як і секретар НАТО М. Брозіо, перестерігали перед можливістю московського наступу на Румунію, Югославію і Альбанію.

Британський міністер оборони особливу увагу звернув на те, що цю небезпеку збільшує проголошена Москвою „доктрина Брежнєва”, яка дає право кремлівським правителям вживати збройної сили проти комуністичних держав, в яких постала б загроза для „соціалістичних здобутків”.

Конференція держав НАТО видала комунікат, в якому остерігає Москву, що збройні сили НАТО виступлять чинно у випадку її нової агресії. Оборону НАТО поширило на Австрію, Югославію і Альбанію.

В парламенті Західної Німеччини канцлер Кізінгер виступив з обвинуваченням Москви в тому, що вона намагається змінити статус кво в Європі, узурпуючи собі право збройно інтервенювати в будь-котрій країні згідно з своїм власним осудом і бажанням.

Секретар Державного Департаменту Дін Раск заявив, що ЗСА не залишаться нейтральними у випадку збройного нападу Москви на Західну Німеччину. Президент Франції де Голль відвідав Бонн, де конферував з К. Кізінгером. У висліді видано комунікат в справі допомоги Франції для Німеччини у випадку нападу Москви.

У державах-членах НАТО викликало занепокоєння викриття в Німеччині московської шпигунської організації. Переведено арешти, багато людей, зв'язаних з цією справою, поповнило самогубство або зникло. Зокрема поповнив самогубство адмірал Г. Лідке, військовий старшина НАТО, запідозрений у приналежності до тієї організації. Відомо, що шпигуни вислали до Москви модель ракети „Сайндвінтер”, призначеної для НАТО.

Поважним явищем у світовій економіці є monetарна криза, яка постала в зв'язку з послабленням французького франка, недавно ще однієї з найміцніших валют. Вартість франка похитнулася внаслідок розрухів у Франції в травні й червні і переведеного тоді загального страйку, а також у висліді загального підвищення платежів. Крім того, не виключені політичні причини і зорганізована атака на франк.

В дніх 20-21 листопада відбулася в Бонні конференція міністрів фінансів і господарства десятих країн Європи з участю ЗСА, Канади і Японії, на якій обговорено кризу французької валюти. На конференції панувало переко-

нання, що уникнути девальвації франка щонайменше на 10% не вдається. Президент де Голль не погодився на девальвацію, і Франції признано стабілізаційну позичку в сумі двох мільярдів доларів. З того Німеччина має заплатити 600 мільйонів доларів, ЗСА — півмільярда, а Інтернаціональний Банк у Швейцарії — 950 мільйонів.

Президент де Голль вирішив перевести цілий ряд внутрішніх економічних реформ для оздоровлення економіки Франції, зокрема зредукувати бюджет і заморозити ціни та платні. Інші держави, учасники конференції, прийняли прихильно постанови де Голля. Також британський уряд приступив до оздоровлення своєї економіки.

Європа затривожена загрозою московської агресії, яка застає її неприготованою до оборони і непевною щодо допомоги позаєвропейських країв. Тим часом московська агресія пожавлюється і в інших частинах світу, передусім на Близькому Сході. Москва продовжує узброювати арабські країни. До Єгипту доставлено багато нових літаків, танків, ракет та гармат. Крім того вислано туди значну кількість советських військових дорадників. На ізраїльсько-єгипетському кордоні не вгавають військові сутічки, артилерійські перестріли та рейди у вороже запілля. Також дужа напружене положення на кордоні Ізраїлю та Йорданії.

Одночасно Москва продовжує зміцнювати свої сили на Середземному морі, де вже має 50 кораблів різної величини, зокрема великий літаконосець, багато гелікоптерів і морську піхоту.

Справу Ізраїлю розглядалося недавно на засіданні Генеральної Асамблеї ОН. Ізраїльський міністер Ебан запропонував новий плян замирення з арабами, в якому вже є деякі поступки для арабів. Ізраїль погоджується на мирові переговори з арабськими країнами за посередництвом представника Об'єднаних Націй при умові усталення нових кордонів і вільної плавби для ізраїльських кораблів по Суезькому ка-

налу. Він виявив готовість піддати Святі Місця в східній частині окупованого Єрусалиму під міжнародний контроль.

Незалежно від того міністри закордонних справ Єгипту і Ізраїлю ведуть в Нью Йорку переговори за посередництвом представника ОН Г. Яррінгома. Також ведуться переговори поміж Ізраїлем і Москвою в рамках „таємної дипломатії”.

Варто пригадати, що Ізраїль своєю територією країна мала. Але він має поважне значення, коли йдеться про солідарну і об'єднану підтримку його жидами в цілому світі, які розпоряджають величезними фінансовими спроможностями і політичними впливами, зокрема у ЗСА, Британії і Франції. Тим часом серед населення Ізраїлю поволі заходять глибокі зміни: воно переходить від консервативного юдаїзму до новітнього, активного націоналізму і прагне зайняти видатну позицію на Близькому Сході, звідки відходить Британія. Це є свого роду феномен наших часів, коли арабський колос мусить поступатися перед малим народом. Так само, як феноменами є величезні Китай і Індія в порівнянні з малим острівним народом японцями.

З 20-річчям існування „Гомону України” вітаємо її Дирекцію, Редакцію, Адміністрацію, Друкарню і Читачів. „Гомон України” — це вислід постійних зусиль українських громадян в Канаді, які найпершим своїм завданням ставлять допомогу Рідному Краєві у його визвольній боротьбі. Безкомпромісний борець з російським большевизмом і світовим комунізмом, „Гомон України” протягом 20 років внес своїми цінними виданнями також значний вклад у розвиток української культури. Бажаємо дальших успіхів!

Головна Управа
Організації Оборони Чотирьох Свобід
України
Редакція і Адміністрація
„Вісника”

Até nágotakom náspíñotro ymoro to posantky
Eypom u aymera trapantia cobe sharehna. Po-
byu qyb camocitiñohio, ochohnoa riajto o mohn-
knye metafianchi nosunil i nápeñuor ha teo-
petihno-o-whebarahue i upaktinhe crahorenu, ak
CQoy. Babuñak nápony binarantaca moxjimbičas
cmuhrybahua s empiñusmow Bekosa, i takum in-
hon kohnenhu, "ahwats paruhach", XVL eto.
3460yraja náopas qipame sharehna y nántuñi
kohnenhu, "romo faabep". Qocoguero XIX eto.
náylo ctoñitam beñuehanx texhñinx 340-
670, qyi nápeñopomeyrajan kintia, ekpumio
qytria, aki nápeñopomeyrajan kintia, ekpumio
náylo typhrasuñio uén axtuño-upaktinhuñi xapak-
tep paruhachintuñoi kohnenhuñi jhochela. qyto-
cokofia ak uñei Jópon, monenohuñi himeproro qyto-
astriñy, arkin halogenybaa tropay pohio mohn-
tictos posaymy wipas upaktinhuñi hacijitkam, aki
Kohnenhu "romo faabep", he qyta eninu ha-
cejikron paruhachintuñohio posaymihua monin-
in.

3 XVIII etor, patiōzashenīs kohneñia nuc-
tyuae y tirkii foopni; icotoio jnoinin e te, mo
soona pozyne etropiñna (ahmata patiōzaship).
Tolyj jnoinia horinna s jnomoñoro pozyay bra-
moyrastin choi moyrastin la uparshennia i pozy-
mon krasaybastin boi croi bracterni uji. Len' pa-
tuañikromeniu tpejaninuñiñolo xpunctinckoro cni-
pnyazam, sknni ybækär, mo keþbny do-
muñi. Bo xpunctinckorni cnyptatayiañi masi cni-
he patiōzashenīs sagapreñna i he pes orpeç-
tum. Ulerapt nngybar ayyke titko npekerors-
ha, mo a octatoñin ihetashuñi cam Bor pyntica-
ra patiōzashenīs. Mno a oclatoñin ihetashuñi cam Bor pyntica-

Міжнинні рівні відповідності відсутні, але вони відповідають засадам, які використовуються в іншій мові. Це відбувається завдяки тому, що вони використовують ті самі засади, які використовуються в іншій мові.

Ночь в деревне — это книга о любви к родной земле, о ее красоте и величии.

ACTB mRNA

dihmī Kyōto no Muromachi-p-
II

Існувала ще й інша концепція, що щільно по-в'язувалась з устійніваними протягом XVII-XVIII століть поглядами. Людина, як „анімаль-раціональ”, повинна бути створінням, що передбачає і калькулює. На таких підставах спирається спеціальний тип утилітаризму, а особливо розвиток капіталістичного господарства скріплював сили тих рахунково-утилітарних концепцій людини.

Дуже влучно зформулював їх Сміт, вияснюючи, що істота людини, яка відрізняє її основно від усіх інших живих істот, виявляється в тому, що людина має здібність вимінювати те, що випродукує, а не в тому, як часто думають, що вона має розум і творчі вміlostі. Згідно з цим поглядом, концепція людини, як „анімаль-раціональ”, прибрала характер доктрини „гомо економікус”, яка мала значний вплив на новочасну думку. Це була доктрина, яка не тільки порушувала господарські проблеми, а й мала претенсії окреслити людську істоту взагалі. Спираючись на цій концепції людини, в XIX стол. були спроби розв'язати моральні, розпізнавчі, естетичні й політичні проблеми.

Усі ці концепції: людина — „анімаль-раціональ”, „гомо фабер”, „гомо економікус”, набирали в новітній Европі значної сили і, не зважаючи на деякі суперечності, що між ними виникали, — взаємно скріпились і були різними формуллюваннями однієї основної концепції, що мала глибокі, спільні ім'ямусім, прикмети.

Ця концепція відривала розуміння людини від метафізичного змісту і пов'язувала з доцільним і вирахуваним активізмом. Вона скріплювала життя в категорії успіху і невдачі, а не в категорії чесноти й гріха. Трактувала час, як потік подій, з яким треба постійно плисти вперед до того, що нове й майбутнє, а минуле й сучасне трактувала як засоби.

Але, одночасно із зростанням сили цієї концепції, загострювалась реакція проти неї. В на-в'язанні до християнських і платонівських традицій, уже в XVIII стол., особливо завдяки Шафтсбері, почав діяти інший, оборонний напрямок. У XIX стол. цю оборону перейняв на себе романтизм.

Усі ті оборонні напрямки рішуче протиставлялись кількасотлітній традиції розуміння людини, як „анімаль-раціональ” і пристрасно поборювали також концепції „гомо фабер” та „го-

мо економікус”. Розум, згідно з їх поглядом, виявляє найменш важливу властивість людської природи; активізм, що веде до перемоги техніки, нівечить значно цінніші вартості: зв'язок з природою і метафізичне почуття, а рахунково-утилітарні засади не беруть до уваги того, що єдино велике в людини — переконливу любов і геройство.

Ті романтичні течії, що підкреслювали основне значення волі, а особливо почувань людини, здобули в другій половині того ж століття несподіваного союзника в боротьбі з раціоналізмом. Був ним — натуралізм, що шляхом біологічних аналізів, особливо з того часу, коли Дарвін зрівняв людину з іншими живими істотами, та шляхом психологічних аналізів, не раз послуговуючись і дослідами психіки звірят, відкрив у людині сили, про які вона не знала. Людина, згідно з цією концепцією, ставала істотою, послушною волі життя. Так від Шопенгауера, який уперше намагався на ґрунті своєї філософії осягнути з'єднання романтичних і натуралістичних зasad, до Ніцше, який завдячує романтизмові стільки, що й теорії Дарвіна, спостерігаємо дозрівання цього нового погляду. Перелім, що стався в XIX-XX століттях, особливо завдяки біологічно-романтичній філософії Бергсона і Джеймса, є вже великою перемогою над раціоналізмом.

Істотою людства, з погляду тих різновідніх течій, є інтенсивність життя, що, проявляючись у почуваннях і волі, утворює власні світи і задовольняє завдяки тому найглибші свої потреби. Проте, зміст людини виявляється тільки почуваннями, інтуїцією, гоном і волею, а ніколи розумом, зв'язаним із сферою речей, скріплюваних механічно й практично. Тому сила й повнота життя мають у собі своє віправдання. „Лібідо сентієнді” і „лібідо домінанді” окреслюють вершкові напруження цього сантиментального й імперіялістичного розуміння людини.

Боротьба раціоналістичних і ірраціоналістичних концепцій тривас в повній силі два століття. Але сьогодні, не зважаючи на суперечності між цими концепціями, можна вже бачити їхню спорідненість. Обидві течії розуміли людину як істоту, відірвану від буття. Людина була істотою, яка створювала свій окремий світ, чи був то світ техніки, світ історії, розуму чи світ почувань — все це було другорядною різ-

SABOPROBABILITY
THE

Bperniti ja kohulemmi haljusidye oodoge po-
3yminna hoiunin, jo icotihinx hinkmet aki ja-
jeekint, came nepcoharjiajina 3ylihicht, Pögn-
mo nomiiky, kogn — okpechtohni icotoy hoiun-
hn — pankrsemo choro, "lomo", 3 pankrethnikom,
he sraaksohni ha te, arkih nindgade mo hinkmet-
hink, Tomigra came y fajahimbih menepochaa-
sallit, Icotora hoiuctra hiratutepca came a tomy,
mu hoiunia e coogo. Tleperekpechomeo ty icotoy,
kogn lopopinno upo hei, ak upo ekremuhup binay.

Схема иже когданин е подымнина когданин
ав метафизииной иerton. Но то xaparenye
yacat kogdaniн в yatty i Bimorifazichet. Так
как мотивы kogdaniн oxomnenia, kke
beci ncnxityi cndin kogdaniн moжlyi jutin ha jbox
pihix — hinkoy i kogdaniy, i mo workinher-
hui kogdaniн e 3yodysta running pihesh posmy.

cecpula, ak takook i kipkeraapla.
baas yike IIacraaj, speptation yearly ha nopaator
hinn jaan baptocerii i mornhoocten. Ha ne kraay-
tumyakka ocoogitchi bncjorjiohe neehnn o6ekrte-
takminn hoyyarahminn i starman booi, a arkuu
mii, a arkuu upoabratepca ocoongta joriphicitch, i
pogonts pishintuuk hoyyarahmin i starman bo-
hepaaliohaachitchno, erancetehnatipta phioocoofia
jorokpinn, aks hebaa pogymittu hnytpiuthin jaan
cgy6 ektnaham. Haasaytoon jo o6gnitnachki
mekpepela, togo to o6ippa6i0aham he sarekjan e

Ця панівна ініціатива відповідає засадам демократичного управління, які вимірюються вимогами до публічної діяльності та вимогами до публічної діяльності. Це вимоги, які вимірюються вимогами до публічної діяльності та вимогами до публічної діяльності.

Будь підготовленою до зустрічі з розумом, якщо ви не зможете зустріти його відповідно до його заслуг та заслуженого відношення.

В. Давиденко

„ПРИВИДИ” І „ПРОФІЛАКТИЧНІ РОЗМОВИ”

Усі матеріяли, що тими чи іншими дорогами нелегально прибувають із Советського Союзу на Захід, чомусь називають у нас „захалявною літературою”, нав’язуючи до поезій, що їх писав в азійських степах Шевченко, засланий царем Миколою 1-им із забороною писати й малювати. Якщо така назва є оправданою щодо, скажімо, віршів М. Масютка, М. Осадчого чи С. Караванського, то чому „захалявними” є численні листи-протести, дослідна студія І. Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація”, матеріали В. Чорновола, зібрані під назвою „Лихо з розуму”?

А проте, для КГБ різниці тут немає, і в закритих процесах судять однаково авторів нелегальних поезій та повістей і офіційних заяв-петицій, коли їх зміст іде вразів із сучасним політичним курсом московських великорадянських шовіністів і коли цих людей вважається небезпечними для режиму.

Визначний знавець советських відносин і світового комунізму, ще недавній в’язень Тіта, колишній віце-президент комуністичної Югославії, Мілован Джілас, бувши на відвідинах в Америці, кинув яскраве світло на сучасну ситуацію в СССР. Наприкінці грудня ц. р. в інтерв’ю з редакторами „Нью Йорк Таймсу” він заявив, що т.зв. „конфлікт генерацій” в СССР і в світі є другорядним фактором: суть у тому, що молодь розчарувалася в комунізмі, в тих класичних його формах російській, східноєвропейській і югославській. В СССР відбувається в якісь мірі процес повороту до сталінізму, але це не є формування неосталінізму — кремлівські правителі роблять кілька кроків назад і в той самий час ступають дещо в напрямі, протилежному від сталінізму. Це радше ситуація моральної стагнації — застою і непевності.

Мілован Джілас передбачає неминучий конфлікт в СССР між швидко зростаючою верствою незалежно мислячих людей та бюрократичною диктатурою, і вірить в остаточну перемогу цієї верстви. „Нова кляса”, оцей панівний прошарок, на його думку, приречена на упадок, але — без „громадянської війни”. Можливо, каже Джілас, це буде внаслідок малих повстань

і дуже великих демонстрацій. Джілас підкреслив свою віру в те, що широкий „реформістський рух” в Советському Союзі не може вже бути стриманий, хоч він не має великої віри в його успіх у близькому майбутньому.

Колишній комуністичний ідеолог Югославії переконаний, що комунізм уже мертвий не лише в СССР, але й в Східній Європі, і Росія вертається тепер до класичних форм мілітарного імперіалізму. Вона стає щораз менше ідеологічною потугою і щораз більше військовою, а в майбутності стане, можливо, агресивною економічною потугою. Стимулами експансії в СССР є тепер не комунізм, а російський шовінізм. І не ленінізм, який утратив атрактивність і всяку творчу силу, є нині експортовою ідеологією, а російський націоналізм під покришкою марксизму-ленінізму. Хоч офіційно мотивацією советської закордонної політики є комунізм, — сказав М. Джілас, — большевицькі лідери не трактують його серйозніше, як трактували російські царі московське православ’я.

На питання, чому в Кремлі бояться червоно-го Китаю, Джілас відповів: „Бо Китай є потенційною потугою. Він має історичні і національні права на певні частини Росії. А росіяни не є дурнями. Я абсолютно певний, що розкол між Китаєм і Росією остаточний. Це не розкол між малою Югославією і Советським Союзом. Це — розкол між великотутугами. І вони не знайдуть компромісу на ідеологічній базі”.

На жаль, в цьому цікавому інтерв’ю редактори „Нью Йорк Таймсу”, згідно зі своєю старою звичкою, уникнули національних проблем в СССР, і тому поглядів на ці проблеми Джілас не висловив.

Тим часом у „реформістському русі”, про який він згадував, бере участь передова молодь, либонь, усіх народів СССР, передусім українського. Відомо, що в концентраційних таборах Барашева, Явасу і Зубової Поляни Мордовської АССР переважна більшість політичних в’язнів українці, але в широкому світі знають лише про Синявського, Данієля, Литвинова та ще одного-двох „російських” інтелектуалістів. Відомо, що перша національна демонстрація від-

булася в Києві біля пам'ятника Шевченка, але в широкому світі знають лише про розігнаний міліцією виступ молоді біля пам'ятника Пушкінові в Москві. Ревеляції в зв'язку з матеріалами В. Чорновола про двадцять „злочинців” облетіли сторінки світової великої преси — і слід по них запався, а імена Даніеля і Литвинова, внука колишнього сталінського „повпреда”, знає на Заході кожний обиватель.

Документи, що напливають з властивої Росії і з України, кардинально відмінні: у перших — лише критика існуючого режиму, лише вимоги свободи слова, друку і зборів, лише оборона заарештованих; в других, крім того і на першому місці рішуча вимога національної свободи, протест проти русифікації, проти нищення української культури і — оборона інших гноблених Москвою народів. Російські документи справді голос „реформістів”, українські — зразок високого патріотизму, відваги, гуманності і самозречення в ім'я ідеї.

Характеристично, що в усіх російських матеріалах лише один раз згадано „гноблений український народ”. Це було у виступі здеградованого Хрущовим генерала Григоренка на сходинах кримських татар у Москві, які зібрались з вимогами до уряду дозволити їм вернутися до Криму. Генерал Григоренко назвав себе українцем і радив татарам шукати допомоги в українського народу.

Нехай усі відомі нам українські матеріали написані з позицій „чистого ленінізму” — це зрозуміла форма-щит для одних і вираз ще жivoї, защепленої з дитинства віри у непомильність Леніна — у других. І не треба вдаватися в аналізи, котрій з авторів щиро, котрій нещиро посилається на це анахронічне божище: всі вони хочуть привернути своєму народові права, відібрані у нього московськими шовіністами-„інтернаціоналістами”. І також не вільно на підставі цих матеріалів, що дістаються до нас через незнані руки, заявляти, як то дозволяють собі це робити деякі наші „советознавці” (див. „Укр. Життя” з 24 листопада), що „Україні за останніх 15 років не було виявів боротьби з владою із позицій нелояльності”. Один лише факт безоглядної збройної боротьби сам-на-сам з большевицьким режимом Степана Олійника на Волині — живе заперечення цього твердження. А скільки таких фактів ми не знаємо?

Не відаючи доріг, якими дістаються на Захід матеріали з Росії, України та інших країн Соцістського Союзу, можна припускати — з огляду на їх навальність і численність, — що йдуть вони найбільш певними дорогами, може й у дипломатичних валізах. Так, як, скажімо, дійшла на сторінки американської преси із строго контролюваної залі XX з'їзду КПСС у Москві секретна „розвінчувальна” промова Хрущова, що її ще й досі широкі колаsovських громадян не знають. І напевно найменше винні супроти советської влади автори цих матеріалів за те, що потрапляють вони у західній світ. Не виключене, що допомагають у цьому й режимні особи на високих постах — оті „ревізіоністи”, які вже передбачають упадок „нової клясі”, чують сморід загниваючого комунізму. Оті, що психічно вже готові стати апостатами Маркса-Леніна і повторювати слова теперішніх чеських комуністів-неповоротців: „Ми були наївні і сліпі, ми, комуністи, і всі ті, хто йшов з нами”. Як би там не було, головне, що ці матеріали ми маємо, і автентичність їх не викликає сумніву.

Терор, яким намагається режим Брежнєва здушити „реформістський рух”, щораз більше нагадує терор „охранки” перед упадком царського. Очевидно, вже неспроможні кремлівські правителі відновити атмосферу жаху, розгорнути ту широчезну сітку катівень, де кулею в потилицю ліквідували Сталін своїх явних і уявних противників. Тюрма, заслання, „поправно-трудовий табір суворого режиму” — це все залишилось від сталінських часів майже без змін. Нові винаходи советської „виховної системи” це: психіатричні лікарні для психічно-здорових людей, переважно інтелектуалістів з незалежним способом думання; виключення з комсомолу і партії тих, хто домагається, щоб советська конституція не залишалась на папері, а реалізувалася в житті; звільнення з роботи примусове і „на власне бажання” за ті ж самі домагання; а найчастіше — „профілактичні розмови” і „негласний надзор” над навіть у найменшій мірі запідозреними в неблагонадійності особами.

Усе життя таких осіб контролюється за останнім словом поліційної техніки, включно з підслуховими апаратами, інсталюваними в студентських гуртожитках, установах, фабриках,

готелях і приватних мешканнях — як свідчать про це матеріали „звідти”.

Ось що пише про цих „контролерів душ”, про цих „привидів” молодий поет Холодний з Чернігівщини:

В добу, коли ракетні свисти
На Марсі мешканців збудили,
Хто б міг повірить, щоб у місті
За кимось привиди ходили?
Де не пойдь, де не піди, —
Де не ступи у місті „вільному”,
Він вириває, мов з води,
Знайомий привид у цивільному.
Відвітить сонце — чорним вороном
На землю вечір упаде,
Поснуть собаки, злі, поморені,
А він іде, а він іде...

Такий спосіб стеження найширше використовувала царська „охранка”, збираючи через своїх „філерів” інформації про підозрілих людей. За Сталіна справа була простіша: таких людей відразу ж арештували і, вибиваючи зуби на допитах, змушували признаватись в усьому тому, в чому обвинувачували їх слідчі.

В заадресованій до Брежнєва, Косигіна і Підгорного заявлі-протесті у справі переведених в Україні політичних процесів і засуджених у тих процесах 20 осіб, зокрема Вячеслава Чорновола, маємо документ не обвинувального, а оборонного характеру. Його підписали 139 осіб, подавши свої домашні адреси і свою професію. Це в основному журналісти, науковці, мистці та студенти. Але зовсім новим явищем у „першій в світі соціалістичній державі” є наявність під цим протестом підписів робітників-пролетарів: слюсарів, електриків, бетонярів, арматурників, електрозварювачів, ливарників, бетонярів, теслярів, шоферів... Немас із зрозумілих причин лише представників найбільш упослідженої і найбільш визискуваної в ССР категорії — колгоспників, позбавлених навіть паспортів і здалих на абсолютну сваволю місцевої влади — голів сільрад і секретарів сільських партійних організацій. Тож ця заява-протест з моментом її підписання стала історичним документом, який свідчить про всенародність того руху, що його значення неслучно обмежено назвою „реформістський”.

Із нелегально видаваного десь в ССР російською мовою інформаційного листка, в якому

подано довгий список осіб, репресованих за те, що ставили свої підписи під подібного роду листами-протестами (згадується там і наведене вище „украинское заявление”), виходить, що супроти цих людей застосовується, як репресивний захід, в основному усунення з роботи „на власне бажання” чи в порядку „скорочення штатів”; далі — виключення з партії чи комсомолу, якщо „протестант” до цих організацій належав; „проробка”, чи пак обговорення на загальних зборах „антисоветського вчинку” даної особи, в результаті чого вона, як за сталінських часів, мусить прилюдно каючися і стягати свій підпис з заяви-протесту. Новим же і найбільш поширеним тепер способом „врозумляти” людей, які відважилися в чомусь не погоджуватися з діями КГБ, з тією чи іншою постановою уряду і висловлювати власні думки, є згадані вище „профілактичні розмови”.

Профілактикою в медицині називають сукупність заходів, що мають на меті запобігати виникненню й поширенню якоїсь хвороби, щоб охороняти її зміцнювати здоров'я населення. В КГБ профілактику розуміють по-своєму.

Типовий приклад „профілактичної розмови”, записаної з уст молодого советського архітектора в Ленінграді, що належав до „активного підпілля”, зустрічаємо в статті американського автора, Майкла Логена, надрукованої в „Рідерс Дайджесті” з грудня 1968 року.

Цей молодий архітектор, обурений несправедливим засудом письменників Синявського і Даниеля на 7 і 5 років концтабору, вислав був до Брежнєва і Косигіна протест, який підписали ще кілька його знайомих. Десятки, а може й сотні подібних протестів вислано в тих днях до найвищих урядових і партійних чинників з ССР, Західної Європи і Америки. Очевидно, ця злива протестів викликала певні зміни в політичному житті ССР. Що сталося з їх советськими авторами М. Логен не знає, але одного дня його знайомого архітектора закликали до КГБ на „профілактичну розмову”.

— Сідайте! — сказав тонкий, з гострими рисами обличчя чоловік і, не підвищуючи голосу, продовжував: — Щоб не марнувати часу, приступимо до діла: ваше блазенство зайшло задалеко, і його треба негайно припинити. Ми знаємо абсолютно все про вашу підривну, антисоветську діяльність. Лише ваша добра характеристика, як студента, рятує вас від негайного пока-

рання. Але попереджаю: ще один неправильний крок, ще одне слово про Синявського чи Данієля — і ви будете старим дідом, коли знову побачите своє рідне місто.

— Я не вчинив нічого злого, — спробував був боронитися архітект.

Кагебіст витягнув з шуфляди копію протесту.

— Ви не лише підписали оцю річ, — показав він на папір, — ви уклали протест у вашій кімнаті з своїми друзями. Інакше кажучи, ви — засновник цієї антисоцієлької організації.

— Не було й немає жадної організації! — заперечив рішуче архітект. — Те, що я зробив — цілком легальна справа, і я сподіваюсь, що незабаром прийде час, коли люди, подібні до вас, зрозуміють, що в цій країні є й не боягузи.

— Ви бавитеся в паскудну гру! — підвищив голос кагебіст. — Якщо потрібно буде доказу, що ви зробили щось нелегальнє, злочинне, доказ негайно знайдеться — спекуляція валютою, порушення пашпортових правил — лишіт це для нас. Я сподіваюсь, що ви скажете своїм друзям, що помилялися. Я певний, ви ніколи вже не підпишите будь-якого іншого протесту, не цікавитиметесь нелегальною літературою і не виступатимете в дискусіях на тему правильності чи неправильності рішень нашої партії.

Архітект не сказав нічого. Його кар'єра політичного активіста скінчилася для того, щоб продовжувалась кар'єра добре оплачуваного державовою фахівця. Він не зрікся своїх ідеалів, але перейшов з „активного“ в „пассивне підпілля“.

Молодий архітект закінчив розмову з американським автором словами: „Секретна поліція — дійсний уряд нашої країни. І деякі мої знайомі бояться тепер навіть користуватися телефоном і зустрічатися з приятелями в прилюдних місцях“.

В градації репресивних засобів „профілактичні розмови“ — „найгуманніший“ засіб. Дзержинський, Ягода і Єжов його не стосували. Цей засіб ламання молодих душ, широко практикований тепер у „зdemократизованому“ ССР, очевидно, дає певний ефект, селекціонуючи, відбираючи слабих від сильних. І слабі духом залишаються в „пассивному підпіллі“, а сильних, незламних везуть до мордовських таборів. Але ї звідти нелегально висилають вони протести проти брутального топтання прав, проти нищення мов і культури їхнього народу. Імена кількох цих незламних молодих українців ми вже знаємо. За незнаними — а скільки їх: сотні, тисячі? — полюють „привиди“.

В усіх матеріялах, що прийшли на Захід з російського „активного підпілля“, немає й слова в обороні не-російських народів. Для їх авторів, очевидно, національне питання в ССР „назав-

Микола Холодний

БАЛЯДА ПРО ЧОРНУ ПТАХУ

Клав трупи на вози
Тридцять третій рочок.
Хоч бери та гризи
комсомольський значок.

Жінка кинула чоловіка
і торби на горба.
Подаруй їй, Владико,
колосочка з герба.

Чоловік збожеволів
і пожежу вчинив;
до собачої будки
він дітей зачинив.

А за числами числа...
Аж це полудня 'дного
чорна птаха повисла
над обістям у нього.

Людським голосом запитала:
— Ви живі тут?
Куля в відповідь засвистала.
Птаха впала.

На попелище рушницю
опустив чоловік.
Ви застрелену птицю
до дітей приволік.

Наказав їм зварити.
На вечерю закликав півсела.
А на ранок узнали діти,
що то мати їхня була.
(„Свобода“)

Нелегально пересланий на Захід вірш молодого поета з Чернігівщини, виключеного з університету за виступ в літературній дискусії над контроверсійною повістю А. Іщука „Вербівчани“. Тепер працює сторожем на колгоспній свинофармі. Його вірші у відписах поширюються по Україні.

жди розв'язане“. Вони хочуть, щоб їхній народ і надалі залишився панівною нацією в „демократичній“ Російській імперії від Білого до Чорного моря. Як же відстали ці „протестанти“ від свого компатріота Герцена-Іскандера, що ще в першій половині XIX століття вимагав свободи для України!

Лев Шанковський

БОЛЬШЕВИКИ ПРО УПА

(3 серії: Ворожі свідчення про УПА)
(Продовження)

Обвинувачення Ватику в різних злодіяннях, а зокрема в підтримці для УПА та підпілля ОУН, тільки збільшилися після вбивства у Львові відомого московсько-большевицького вислужника та донощика, письменника Ярослава Галана. Його, заsovєтськими даними, зарубав сокирою 24 жовтня 1949 року, в приватному помешканні при вул. Гвардійській 18 (кол. Кадетській) член ОУН Михайло Стакур у співпраці з підпільною групою, що її очолював Роман Щепанський, а членом був студент Іларій Лукашевич — два останні — сини українських католицьких священиків. Як відомо з процесу вбивника Степана Бандери — Богдана Сташинського, ця група була викритаsovєтськими органами безпеки щойно в червні 1951 року, при діяльній допомозі самого Богдана Сташинського, який на доручення капітана КГБ Ситниковського нав'язав контакти з членами ОУН за допомогою рідної сестри (яка була зв'язковою підпілля) і видав Стакура в руки КГБ¹⁶⁹.

Процес заарештованих за вбивство Галана відбувся перед воєнним трибуналом Прикарпатської воєнної округи в залі Будинку Культури залізничників у Львові 16 жовтня 1951 року. Скільки було підсудних, яка була їх черга, які були свідки — цього досі ніде не опубліковано¹⁷⁰). Головним обвинувачем був прокурор

Української ССР — Роман А. Руденко, нині головний прокурор СССР. Він закінчив свою обвинувальну промову закликом „знищити скажених собак”, який присутні робітники, колгоспники, письменники, педагоги, артисти та вчені прийняли бурхливими оплесками¹⁷¹).

Процес над убивцями Я. Галана, як також процеси у Львові й Тернополі¹⁷²), представлялисьsovєтською пропагандою, як процеси над ватицанськими агентами, що підготовляли за вказівками з Ватику терористичні акти над ініціаторами „возз'єднання української Католицької Церкви з Православною”¹⁷³), і на чолі цієї ватицанської агентуриsovєтська пропаганда поставила батька Іларія Лукашевича — о. Дениса Лукашевича, пароха Сорік Львівських, що нібито організував убивства о. Гаврила Костельника, Ярослава Галана і багатьох інших¹⁷⁴). Все ж таки цього „заклятого ворога україн-

їна, Київ, 27 липня 1962, ч. 60, ст. 4. Теж у газетах: Вільна Україна, Львів, 17 жовтня 1951; Радянська Волинь, 3 листопада 1951.

171) В. Беляєв і М. Рудницький, назв. праця, ст. 177.
172) Кизя-Коваленко, назв. праця, ст. 226.

173) Там же. Орган Руської Православної Церкви українською мовою, Православний Вісник, Львів, ч. 7 за 1957 рік (ст. 217) назавв прізвища чотирьох кол. греко-католицьких священиків, що нібито були знищенні оунівським підпіллям за активну роль у „возз'єднанні”.

174) Беляєв і Рудницький представляють о. Дениса Лукашевича, як „надхненника” вбивства о. Гаврила Костельника і Ярослава Галана. Вони це мотивують так: „В 1930 році як священик прикарпатського села Петранка біля Станіслава Денис Лукашевич зустрівся із Степаном Бандерою. Недалеко, в селі Бережниця Шляхетська, займався таким самим ремеслом обману селян батько терориста Бандери, відданий графові Шептицькому і Ватику сільський піп Андрій Бандера. Попович-терорист і двадцяти шестиочічний богослов Лукашевич вже тоді зрозуміли один одного і розстались друзями. Згодом вони об'єдналися для здійснення спільної мети Ватику і українського буржуазного націоналізму”. Пор. Беляєв-Рудницький, назв. праця, ст. 175-176.

169) Сташинський зізнав, що кагебісти знали прізвище бойовика, який убив Галана, але вислали його (в лютому 1951 р.) до підпілля, щоб дізнатися, як відбулося вбивство і хто ще співдіяв. У червні 1951 р. Сташинський повернувся з підпілля і розповів Ситниковському про все, що довідався. Пор. Московські вбивці Бандери перед судом. Збірка матеріалів за редакцією Данила Чайковського. Мюнхен, 1965, Українське видавництво в Мюнхені, ст. 136. Сташинський зізнав теж, що вбивник Стакур (псевдонім „Степан”) не був склеплений на підставі його інформації, а згинув у боротьбі проти Служби Державної Безпеки (тоді МГБ — Л. Ш.). Пор. назв. праця, ст. 137.

170) Матеріали з процесу, див. Кизя-Коваленко, назв. праця, ст. 224-226; Беляєв-Рудницький, назв. праця, ст. 176-177; С. Даниленко, назв. праця; Літературна Україна, Київ, 27 липня 1962, ч. 60, ст. 4. Теж у газетах: Вільна Україна, Львів, 17 жовтня 1951; Радянська Волинь, 3 листопада 1951.

ського народу, уніяцького попа Лукашевича Дениса, кодло якого ходило в капеланах церкви зради з сімнадцятого століття" і який був „одним з головних організаторів убивства д-ра Костельника", на суді вбивців Галана допитувано тільки як свідка¹⁷⁵⁾.

У червні цього року, на сторінках московського журналу „Октябрь" (ч. 6 за 1968 рік), безславний кагебістський фейлетоніст і сценарист Владімір Беляєв ще раз повернувся до справи вбивства Я. Галана, стверджуючи, що до „недавнього часу багато деталів вбивства не були широко відомими". Стаття Беляєва виявляє нові прізвища, які досі були приховані перед підсоветським читачем. З відомих прізвищ подаються: Іларій Лукашевич („Славко"), о. Денис Лукашевич, Роман Щепанський („Буй-Тур"), Михайло Стакур („Степан"). Нові прізвища: Іван Гринчишин, націоналістка Співак з села Сороки Львівські, Олександер і Мирон Лукашевичі — брати Іларія, Марія Олександрівна Галан — дружина Ярослава, Богдан Ощипко, Євстахія Долгун — служниця Гала-

на, Марія Лукашевич — тітка Іларія, Олександра й Мирона Лукашевичів, письменниця Ольга Дучимінська, „Євген", провідник Романа Щепанського, Тома Чмиль („Ромко") і „Довбуш".

За словами Вл. Беляєва, провіна Іларія Лукашевича, Томи Чмиля і Михайла Стакура з Ременова полягалася в тому, що всі вони належали до ОУН, були озброєні і взяли посередню чи безпосередню участь у вбивстві Ярослава Галана. Іларія Лукашевича обвинувачувано теж у тому, що в 1947 та 1948 роках він поширював листівки ОУН, в яких була мова про бойкот виборів до Верховного Совету УССР. Лукашевич збирав теж відомості про професорів і студентів сільськогосподарського інституту у Львові і передавав їх Романові Щепанському, що був надрайоновим провідником ОУН у терені на північ від Львова.

За даними Беляєва, Тома Чмиль („Ромко") ще перед убивством Галана мав стосунки з „мокрими ділами". Він стріляв до голови сільради села Збоїська, Михайла Герчука, але не попав. Він убив комсомольця Івана Вілька. Атентат на Галана мали виконати Іларій Лукашевич та Тома Чмиль ще 8 жовтня, але вони були перешкоджені, а 16 жовтня, згідно з твердженням Беляєва, Роман Щепанський замінив Чмиля Михайлom Стакурою. Після убивства Галана І. Лукашевич і М. Стакур склали звіт Романові Щепанському в лісі поблизу села Жидятичі, Брюховецького району¹⁷⁶⁾.

175) Автор цікавої праці про Я. Галана (Історія одного зрадника) Петро Терещук подає: „Родина священика о. Дениса Лукашевича складалася з таких осіб: о. Денис, в 1951 році (в році процесу) коло 47 років життя, дружина — Софія з народження Григорців — сини Олександер, Мирон і Іларій, народжений, мабуть, в 1930 або 1931 році, та незнані ще молодші дівчата і хлопець. Згідно з советськими джерелами, під час арештування, о. Д. Лукашевич жив у селі Сороки Львівські. Рідна сестра о. Дениса — Олена — була одружена з священиком о. Ярославом Левицьким, який жив у селі Грязда коло Львова. У 1951 році о. Ярослав Левицький, правдоподібно мав 42 роки життя... Священика о. Дениса Лукашевича, мимо шаленої пропагандивно-провокаційної нагінки на нього, як на надхненника і співучасника вбивства о. д-ра Гаврила Костельника і Ярослава Галана, не покарано смертю. Наприкінці 1961 року о. Денис Лукашевич ще був живий, але був позбавлений прав повернення в Україну. Дружина — Софія з Григорців Лукашевич — померла в Коломії, коли їй, знеможений, дозволено повернутися до наймолодших дітей. За неповними вістками, о. Ярослав Левицький і його дружина, Олена з Лукашевичів Левицька, померли у в'язниці". Див. Петро Терещук, Історія одного зрадника (Ярослав Галан), Торонто 1962, Ліга Визволення України, ст. 121-122. До речі, прізвище Дениса Лукашевича є в списку політичних в'язнів, переданому разом з документами Чорновола і товаришів, і при цьому значиться, що його засуджено в 1949 році (так!) на 25 років важких робіт.

176) В 1956 році, В. Беляєв та М. Рудницький писали, що „ввечері 25 жовтня 1949 року попович Іларій Лукашевич та другий бандит — Стакур докладно звітували про вбивства Галана Романові Щепанському — „Буй-Турові", під заливничним мостом, коло станції Гамаліївка. Лукашевич віддав Щепанському зброю та дві медалі, які вкрав у мешканці Галана. Згодом, пійманий органами радянської безпеки, Щепанський зізнався: Вислухавши Стакура і Лукашевича, я похвалив їх за виконаний терористичний акт, заявив, що повідомлювичного провідника ОУН про виконання цього завдання. Після цього Лукашевича я відпустив додому, бо він завірив мене, що про його участь в убивстві Галана ніхто не знає, а Стакура, як сміливого терориста, прийняв в бандитське підпілля ОУН". Пор. Беляєв-Рудницький, назв. праця, ст. 176-177. Як Лукашевич міг завірювати, що про його участь в убивстві Галана ніхто не знає, коли його (Іларія Лукашевича) знала дружина Галана і знала служниця Євстахія Долгун, яка пустила його й Стакура до помешкання Я. Галана.

І далі, за новими даними Беляєва, Іван Гринчишин був тією людиною, що втягнув 17-літнього Іларія Лукашевича до ОУН. Пізніше він Іларія познайомив з Р. Щепанським та з якимсь „Довбушем”, ідентичності якого Беляєв не виявляє, а який доручив Іларієві збирати відомості про Ярослава Галана.

На доручення „Євгена” та Івана Гринчишина, Іларій Лукашевич привіз підводою до села Сороки Львівські письменницю Ольгу Дучимінську. „Євген”, який займав вищий пост в підпіллі ОУН, ніж Роман Щепанський і Гринчишин, мали розмову з Дучимінською, після якої вона зобов’язалася співпрацювати з підпіллям ОУН і доставляла йому потрібну літературу. Цій письменниці, що в 1949 році мала 66 років життя, Беляєв присвятив багато місяців. Він пов’язав її з Олександром Лукашевичем, студентом медицини та Мироном Лукашевичем, колишнім студентом сільськогосподарського інституту — братами Іларія, які були членами ОУН і яким Дучимінська передавала свої твори для підпільної пропаганди ОУН. На цій підставі Беляєв зробив висновок, що діяльність Дучимінської була „зрадницькою” і що вона була „співучасницею в підготові вбивства Галана”.

За даними Беляєва, першою жінкою, що поінформувала Марію Лукашевич, тітку Олександра, Мирона та Іларія про вбивство Галана, була письменниця Дучимінська. Марія Лукашевич негайно поїхала до села Сороки Львівські, щоб попередити свого брата о. Дениса Лукашевича.

Беляєв подає також, що, на доручення „Буй Тура” (Щепанського), Іларій Лукашевич на адреси різних московсько-большевицьких вислужників розсыпал у закритих ковертах листівки з погрозами. Беляєв пише, що ці листівки ОУН друкувались не у Львові, а поза містом, в лісах і таємних підпільних бункерах. У такому бункері жив Роман Щепанський (Буй Тур), що був єдиним сином священика Щепанського з села Звертів, біля Куликова та поблизу Ременова, звідки був родом Михайло Стакур.

До речі, московсько-большевицькі джерела не знають добре імени цього бойовика. На сторінках своєї книжки „Під чужими прaporами”, В. Беляєв та М. Рудницький пишуть: „На процесі убивць письменника Ярослава Галана Ро-

ман Стакур — годованець бандерівського підпілля, розповідаючи про свій злочин, признався, як у листопаді 1949 року він зі своїми спільніками (Диба Антін, псевдонім „Тигр”) вбивав родину директора школи В. Ковальова в селі Ременів...”¹⁷⁷). Далі, описуючи вже саме вбивство Галана, В. Беляєв та М. Рудницький пишуть, що „знайшовся ще другий вбивця, якийсь виродок Стакур, уродженець села Ременів, розбещений націоналістами і Ватиканом п’яниця, хуліган і бандит, вже перевірений націоналістами на звірських убивствах численних радянських трудівників”¹⁷⁸). Тут уже імени Стакура не подається. На своєму процесі Богдан Стасинський назвав прізвище „Стакур” та псевдонім „Степан”. Від 1962 року московсько-большевицькі джерела вже згідні в тому, що ім’я Стакура було Михайло¹⁷⁹.

З цих „містерій” Петро Терещук робить висновок, що „слід допустити думку, що тут мається до діла не з одним Стакуром, а з більше... За інформаціями від колишніх мешканців села Ременів, сім’я Стакурів клясово належала до гурту дуже бідних селян. В родині було від 3-4 синів. Найстаршому в 1951 році було коло 40 років життя... Коли у випадку Лукашевичів застосовано збірну відповідальність, бо, замість одного Іларія Лукашевича, розстріляно додатково ще його двох старших братів, то треба припустити, що подібне могло статися й з Стакурами”¹⁸⁰).

177) Беляєв-Рудницький, назв. праця, ст. 76.

178) Там же, ст. 176-177.

179) Петро Терещук, назв. праця, ст. 109 і даліші про „містерії з ім’ям Стакура та інші поцейбічні неясності”.

180) Петро Терещук, назв. праця, стор. 117.

(Далі буде)

ЗБИРАЮТЬСЯ В ПОХІД ПРОТИ САМОСТІЙНИКІВ

Як подало „Новое Русское Слово”, 14 вересня в Нью Йорку на об’єднаному засіданні директорів Представництва Російських Емігрантів в Америці і Закордонного Представництва як окрему точку обговорювало справу створення Комітету для протидії антируській діяльності самостійників.

Про боротьбу з комунізмом на тому засіданні представників біломосковської еміграції мови не було.

М. Чирковський

СЛУШНІСТЬ НАШОЇ ПОСТАВИ

Недавно, репрезентуючи ГУ ООЧСУ в одному з її Відділів на ювілейному святкуванні з нагоди 50-річчя Української Національної Революції, 50-річчя української державності, 25-річчя УПА і 20-річчя Організації Оборони Чотирьох Свобід України, авторові цих рядків прийшлося задуматися над слушністю національно-політичного „вірую“ Організації Визвольного Фронту.

За двадцять років нашого перебування в різних країнах поселення було досить часу перевонатися, хто справді має міцний політично-національний український хребет та стійкі переконання, а в кого їх або зовсім немає, або є обманъ. І нам видається, що буде до речі поділитися тут нашими думками.

Відновлення незалежної, соборної і сувереної України та безкомпромісова боротьба з її ворогами, а передусім з московським імперіалізмом, були справами, яким присвятили своє життя організатори УВО, ОУН, СВУ, СУМ'у і УПА. ООЧСУ постала тоді, коли до Америки дійшла вістка про героїчні бої УПА на двох фронтах. Тож в основу Організації Оборони Чотирьох Свобід України лягли завдання допомагати Українській Повстанській Армії в її боротьбі і ширити правду про неї у західному світі. Такі були ідейні засади і всіх інших Організацій Українського Визвольного Фронту впродовж майже двадцяти п'яти років, в добу по другій світовій війні, яка ні миру, ні справедливості у світ не принесла.

Західні демократичні потуги, йдучи війною проти дияволського нацизму, що проповідував расизм і знищенння не-германських народів, об'єдналися з осатанілим імперським большевизмом, який уже пролив був ріки крові не-московських народів в ім'я московізму, під плащиком інтернаціонального комунізму.

Забрікані гілопkritи, що в тій світовій війні, рятуючи світ від диявола, побраталися з сатаною, і по сьогоднішній день воюють з Богом і Його законами. Доказом цього є хоч би недавня Конференція Прав Людини в Тегерані, на якій, виливши „великих слів велику силу“ і осудивши Південно-Африканський Союз та Роде-

зію за порушування прав людини, не згадано ані одним словом осуду Москву, що по-варварському топче ті права вже більше як п'ятдесят років.

В таких обставинах приходиться нашим патріотам боротися за українську правду. Вже порохом припадає недавня минувшина, коли то несподівано підсунули нам концепцію „непередрішенства“. Мовляв, не псујмо приязніх взаємин між демократичним Заходом і комуністичним Сходом нашим „гістеричним голосінням“ про кривавий большевизм і безкомпромісовим домаганням незалежної України. Поперше, мовляв, Українська ССР існує, а подруге не перерішуймо фактів. Колись український народ скаже сам, чи він хоче бути суверенним, чи воліє жити у федерації з Московчиною-Росією. Про недавні історичні події на Україні „непередрішенці“ навіть не згадували. Їх ніби й не було.

„Непередрішенство“ негайно було відкинене офіційними заявами Організації Українського Визвольного Фронту. Українські патріоти з-поза цих організацій прилучилися до засудження опортуністичного „непередрішенства“. Уся ця справа викликала прикрай фермент серед кругів УНРади.

Концепція бо „непередрішенства“ була поличником для кожного українського патріота. Визвольні змагання 1920-их років, УВО, ОУН, СВУ, СУМ, 30-те червня, УПА вже „перерішили“, бувши виявом волі українського народу жити суверенним національним життям, без опікунства „старшого брата“-москаля. Однак, московське непередрішенство підтримали рабським скавулінням хахли, яким завжди корти тиранської ласки.

Наступ „непередрішенців“ заломився, і підступна тактика московських аранжерів та західніх демолібералів випарувала, як роса на сонці.

Минуло кілька років відпруження і відносно-го спокою. Аж у 60-их роках з'явився новий троянський кінь „політичних реалітетів“, щоб знову спробувати зсередини знищити здоровий

національний стрижінь української еміграційної спільноти.

Політичні реалітетники заходилися переконувати наших емігрантів, що українська держава існує в формі так званої Української ССР; що в ССР уже все змінилося на краще; що внаслідок еволюції українському народові „стало жити краще, стало жити веселіше”; що безкомпромісова революційна постава супроти Москви і мрія про суверенну Україну в добу атомової енергії — речі абсурдальні.

Кремлівські володарі вирішили допомогти реалітетникам через так званий „культурний обмін”, щоб переконати наївних і довірливих людей, як широко і вільно розвивається на „Радянській Україні” національна культура, який щасливий український народ під советською владою. І малоросійські миколи, михайли, романи, юрії та остали пішли в пастку ворога, перекинувшись на модерних носів, брюховецьких, іскр та кочубеїв. А щоб переконливші говорити, додали до своїх „концепцій” демоліберальної барви — „гуманізму”, „віри в людину” і „толерантності”, що, мовляв, шляхом мирної еволюції принесуть в ССР свободу поневоленим народам. Але забули вони стару українську приповідку „поки сонце зійде, роса очі виїсть”. І якісь там дрібні зміни в Советському Союзі, в економічному процесі, підступні політичні маневри набрали в очах демоліберальних реалітетників епохального значення для підтвердження їхньої зміновіхівської теорії.

На „бандерівців”, які послідовно розкривали і заперечували „реалітети”, які вперто повторювали, що в ССР по суті ніщо після Сталіна не змінилося; що український народ політично, духовно і матеріально поневолений; що Українська ССР — це тільки прикривка над фактичним закріпаченням нашого народу; що московський імперіалізм в безнастannому поході до своєї цілі; що „цетерум цензeo Московіам ессе делендам” (що Москва мусить бути знищеною), щоб запанував мир, і що Україна мусить стати свободіною і незалежною державою, без чого неможливий світовий політичний баланс — поспалися збоку реалітетників та демолібералів стотисячні громи. Їх називано селепками і заскорузлими „візвольнофронтівцями”, які, мовляв, неспроможні зрозуміти суті прогресу і

еволюції; які живуть ще категоріями 30-их років і від тих часів ніяк не прогресували; яким націоналізм з голови не може вийти в добі космополітизму і лібералізму.

Аж ось прийшли події, які показали, хто має рацію, а хто свідомо або й несвідомо помиляється. Симоненко, Чорновіл, Караванський, Осадчий, Масютко, Світличний, Дзюба сколихнули українською спільнотою в розсіянні, доказуючи, що Батьківщина, закована у кайдани т. зв. Української ССР, експозитури кремлівського імперіалізму, живе і завзято бореться, а духовий спротив нашої молоді московському окупантові невпинно зростає.

Ось що писав про свій народ і про московських байстрюків Василь Симоненко:

Народ мій є! Народ мій завжди буде!
Ніхто не перекреслить мій народ!
Пощезнуть всі перевертні й приблуди
І орди завойовників-заброд!
Ви, байстрюки катів осатаніліх,
Не забувайте, виродки, ніде:
Народ мій є! В його волячих жилах
Козацька кров пульсує і гуде!”

Або у вірші, присвяченому Україні:

Коли мечами злоба небо крає
І крушить твою вроду вікову,
Я тоді з твоїм ім'ям вмираю
І в твоїому імені живу!

Цілком не в дусі демоліберальних реалітетників пише Симоненко про сучасне і майбутнє України та її народу:

Уже народ — одна суцільна рана,
Уже від крові хижіс земля,
І кожного катюгу і тирана
Уже чекає зсукана петля.
Ростерзані, зацьковані, убиті
Підводяться і йдуть чинити суд.
І їх прокльони, злі й несамовиті,
Впадуть на душі плісняви і сніті,
І загойдають дерева на вітті
Апостолів злочинства і облуд.

Отак співав Симоненко, духовий правнук Великого Шевченка, закликаючи до кривавої розправи з московськими імперіалістами, до помсти над катами свого народу. І як же жалюгідно виглядає на тлі цих поезій „Заява” 35-ти високошкільних викладачів українського роду з Америки і Канади, які благали ласки у московського хама.

Позабудьши мільйони земельних відносин та рабства, які вимушено були піддаватися російським власникам, він відкрив для себе широкий простір для розвитку. Але це не було кінця проблем. Він зустрівся з новими викликами: відсутністю промисловості та фінансової системи, недостатністю освіти та освіченості населення, а також відсутністю державного управління та правопорядку. Однак він не сирів і не погано підготовлений до боротьби з цими проблемами. Він має величезну відданість національному будівництву та готовність стояти на своїх принципах наважуючись на будь-які трудності. Його мета - створення суспільства, що відмінно відповідає потребам сучасності та буде здатним реагувати на зовнішні виклики.

“СПОЛОЖИТИ, А ЗАБРЯГА”, ...

Peajiteterhi Mirkorjin, Pomaahn, Cteheahn, i Mnxazin-
Hn otopomohjin i Samobrjini, go te, npo nmo mngacan-
Hn ykopohriji i Ll3o6a, jokra3ye, nmo B CCCP hihoro
He amihinjocia; nmo Mloekra jie He norehe shunneh-
sa6opjan i ixhi upncisjyakhnin-Majlopocen.
Otske, He Jemotihigepajinhi Peajiteterhnin, aje ta-
Ku fshatihinhi GahAefpihi Marohr upbaranjihy Jym-
Hnado Bagapjan ha3apjan nojii, nmo 36ethexkunin ta-
charnehinhin he ttiprka ykpaihcrinx Peajiteter-
hnin, aje npo S3axo3y-3-wi3 cta3y "Hoboi Thirnni".
Bpytajipha oryhanua MocKrobo Hexo-CJoray-
Biachnin m3joxo3, octra3o3o 3flepe3a Macky o6-
m3jau3 i3 MocKrobcprinx mobaihctir ra imnepiamictr,
nmo Bneciyuharoh n3if3 upbarnopon ih3epnahuihau3i-
my. Tlobrtopnijac icropi3a sarap3aahna Ykpaihni,
karra3aprxn kpa3i, nppn3gadatticprinx Peccy3gjik,
mocKrobcprinx per3orjoni3 ha Ma3u3ap3unih, 500-m3tia
33y3mehna imnepi3ipha tpa3unih aje heemihno
Bih Iba3a III, kepe3a Tletpa I, Krapenhy II, Mno-
jin I, Tlethia i Cr3u3ha, aje nmo chpoloyhuihun jrehs,
he binab3a3ion3 ka3u3horo npprpeccy a hanpam3i ry-

Степан Галамай

ПРО ОРГАНІЗАЦІЙНІ СХЕМИ ТА ПРАВИЛЬНИКИ

Нав'язуючи до попередньої статті, в якій трактувалося загально про питання організаційної структури, доцільно буде ствердити, що при визначуванні тої чи іншої організаційної структури слід починати від тих завдань і напрямних діяльності, що її має виконувати дана організація, установа чи підприємство. Ці завдання, ясна річ, повинні бути виразно устійнені в попередній, плянувальній фазі і, хоч забезпечується можливість невеликих поправок, в основі приймається їх за непорушні. Щойно з таким попереднім устійненням і маючи достаті інформації треба розвинути організаційну структуру, беручи при тому під увагу щонайменше ось таких п'ять аспектів:

Насамперед проводимо первинну чи підставову департаменталізацію, тобто творення тих основних відділів чи департаментів, у яких найкраще укладається праця, що її установа чи підприємство мають виконувати.

Фокус, чи пак зосередження дійового керівництва — другий аспект організаційної структури. Йдеться тут про групу чи групи, які будуть приймати оперативні рішення.

Третій аспект організаційної структури становлять допоміжні одиниці, тобто люди і влаштування, потрібні, як трансмісійний пас, для виконування рішень керівництва.

Четвертий аспект — відповідна забезпека функціонування головного, чи центрального керівництва.

І нарешті всі ті структуральні лінії, що допомагають у прямому і безперебійному функціонуванні організації чи підприємства.

Кожний із цих аспектів організаційної струк-

ції Визвольного Фронту правильні і слухні від початку й до кінця. Що так, як колись жили в поганському оточенні зуміли зберегти і передати віру в свого Бога грядучим поколінням, так тепер Організації Визвольного Фронту зберігають і ширять правду про Україну і про її боротьбу, розкриваючи хижачьку подобу імперської Москви в задушливій атмосфері західнього демолібералізму.

тури заслуговує на докладніше обговорення, але доводиться потрактувати цю частину загальніково, щоб перейти знов таки до обговорення організаційної схеми (англ. мовою „чартс”) і правильника.

Організаційні схеми і правильники є звичайно посібниками чи засобами, що подають інформації про дану адміністративну установу. І все ж ні сама схема ні правильник в адмініструванні підприємством не є речі тої самої категорії, як згадана вище департаменталізація. Поділ на відділи потрібний для того, щоб підприємство виконувало свої функції, а схема організації потрібна керівництву для кращої проглядності, і без неї теоретично підприємство може діяти.

Правда, в політичних та суспільних товариствах роля і призначення організаційних схем та правильників набрали більшої ваги, ніж в економічних установах. Дуже багато також залежить від обставин, у яких політичні та суспільні товариства мусять діяти. Це є тема для себе. Ми тут хочемо згадати про користі й недоліки вживання схем та правильників.

Організаційна схема — це графічне зображення найголовніших аспектів установи чи підприємства. Звичайно такі схеми показують відношення між відділами-департаментами і лінії формальної влади від найвищого до найнижчого щаблів. Оскільки основною засадою графічного зображення є простота і проглядність, звичайно скомплікованіші відносини поміж окремими поземами й поодинокими відділами того самого підприємства не мусять бути включені. Чим спрощіша організаційна структура, тим простіша сітка організаційної схеми.

Досить важливим є питання титулів, або устійнення та опис постів чи позицій. У торгівлі, в уряді та у війську титули настільки різномірні, що важко було б тут наполягати на точно устійнених і виразно визначених титулах, як, наприклад, директор, шеф, адміністратор, керівник, менеджер, екзекутивний директор, комісар, технік, голова, асистент, секретар, зверхник, консультант, спеціаліст, товариш міністра і т. д.

CHORO DO JORNALISTAS

Бюджетни парламентни избори (60, ким
зарубежни, мониторни и т.д.) се проводат във
всички общини и са организирани от парламентарни
избирателни комисии, които са създадени във всички
общини и са подчинени на парламентарните избирателни
 комисии. Тези избирателни комисии са създадени във всички
общини и са подчинени на парламентарните избирателни
 комисии.

appena te chiu' koperto hotparkybatt te, no bremo

Korinca y nincas y "Lliraxi Llisperior" un p-
taje an hasay.

У 260-ЛІТТЯ ЗРУЙНУВАННЯ БАТУРИНА

МОСКОВСЬКА ПОМСТА НА ГЕТЬМАНОВІ МАЗЕПІ

Іван Мазепа, людина великого державного розуму та європейської освіти, палкий патріот і щедрий меценат, ставши 1687 року гетьманом України, всю свою увагу зосередив для добра і процвітання рідного краю. Він дбав, щоб автономії Гетьманщини не обмежувано, старався приседнати Правобережжя, створити на Україні провідну верству — опору державності.

У плянах гетьмана був і ряд інших важливих реформ щодо впорядкування адміністрації, судів та інших далекийдучих заходів. Одночасно гетьман приділяв велику увагу розвиткові української культури та будівництву. Його коштами побудовано церкви у Києві, Переяславі та інших містах і зrestавровано київські святині. У процесі цього будівництва витворився своєрідний український стиль — козацьке бароко.

Широкі заходи Івана Мазепи не раз переривалися війнами, які провадила Московщина, втягаючи до них і Україну. Війни приносили українському народові величезні шкоди, бо московське військо, переходячи через українські землі, грабувало його, вимагало харчів, коней та фуражу.

З вибухом у 1700 війни з Швецією, яку почав цар Петро, плянуючи повернути Московщині балтійське узбережжя, Україна, не зважаючи на те, що за договором з Москвою мала посилати своє військо лише тоді, коли війна велася коло її кордонів, була змушенна відрядити свої полки на північ.

Цар Петро задумував скасувати автономію України і носився навіть з думкою створити з українських земель герцогство на чолі з англійським герцогом Марлборо за ціну приступлення Англії до війни по стороні Москви.

Тим часом Україну зі Швецією в'язали дружні зв'язки ще з часів Богдана Хмельницького та Івана Виговського, і це вказувало, що забезпечення самостійного існування України треба шукати в союзі зі Швецією. Тож у 1707 році розпочав Мазепа за посередництвом польського короля Станіслава Лещинського таємні переговори зі шведами. Переговори увінчались повним успіхом, і, коли восени 1708 року швед-

ський король Карл XII рушив на Україну, гетьман, хоч і не був ще достатньо приготований, приседнався до нього з козацьким військом.

У своїй столиці Батурині гетьман залишив залогу на чолі з полковником Павлом Чечелем, яка зустріла московську армію князя Меншикова гарматним вогнем.

На вістку про перехід Івана Мазепи на шведський бік цар Петро видав універсал до українського народу, в якому сповіщав про „зраду” Мазепи, що ніби хоче віддати Україну полякам та завести унію, і проголосив скликання Генеральної Ради в Глухові для вибору нового гетьмана.

Оборонці Батурина чинили москалям одчайдущний спротив, і лише через зраду одного з них, Івана Носа, що вказав ворогові таємний підземний хід до фортеці, 12 листопада 1708 року Батурин упав. Меншиков люто помстився на мешканцях столиці: всіх їх разом із жінками та дітьми вимордували, а місто і фортецю знищено. Протягом двох днів тривало на вулицях палаючого Батурина страхітливе винищування людей.

Західноєвропейські часописи того часу: „Французька Газета” і „Історичні Листки” з Парижу, „Ключ Кабінету” з Вердену, „Історичний Меркурій” з Гааги подавали широкі відомості про події в Батурині з наголовками: „Страшна різанина”, „Руїна України”, „Жінки і діти на вістрях шабель”. Автор однієї з таких релляцій писав: „Усіх мешканців Батурина без огляду на вік і стать вирізано, як цього вимагають нелюдські звичаї москалів... Ціла Україна купається в крові... Меншиков уживає засобів московського варварства”...

Свою головну квартиру цар Петро переніс із Глухова до Лебедині, і там почалася люта розправа над козаками та старшинами, запідозреними у прихильності до Мазепи: їх колесували, четвертували, вішали, садовили на палі... Тортурями змушували невинних людей признавати себе винними, а потім карали їх смертю. У самому Лебедині загинуло 900 людей за прихильність до гетьмана Мазепи. На околиці того міста постав цілий „цвинтар гетьманців”.

Згадуючи про Лебедин, автор „Історії Русів” пише: „А тепер, якби за словами Спасителя з Євангелії за кожну краплину крові, пролиту на цій землі, мусіли надолужити ті, що її пролили, то яка покута ждала б катів українського народу? Вони проливали його кров рікою і навіщо? З одної тільки причини: бо хотів бути свободним і зазнати крашої долі на власній землі. А чи не були це ідеали спільні всьому людству?” („Історія Русів”, В-во „Вісник” — ООЧСУ, Нью Йорк, 1956 р.).

Маєтності Івана Мазепи та його прихильників сконфісковано і роздано тим, що пішли за царем. Багато земель дістали московські військовики, донощики та найманці, царські генерали і полковники.

Московське військо напало на Запорізьку Січ, розташовану тоді над річкою Чортомликом, зруйнувало фортецю Переволочну і знищило козацьку флотилію. Це було відплатою за перевід запорожців на чолі з Костем Гордієнком до шведів. Січ здобуто внаслідок зради Гната Галагана, який запевнив запорожців, що москалі не вчинять їм нічого злого. Вийшло інакше: на Січі і Переволочній москалі вирізали всіх полонених.

Щоб знеславити ім'я Мазепи, цар Петро 12 листопада скликав у Богданівку, село Новгород-Сіверського повіту, всіх українських полковників. Але з 16-ти прибуло їх лише чотири: полковники Стародубського полку Іван Скоропадський і Чернігівського — Павло Полуботок та наказні полковники Переяславського полку Тамара і Ніжинського — Журахівський з супутниками та військовими товаришами. 15 листопада вони приїхали до Глухова, куди прибув також цар.

Наступного дня на ринку спорудили поміст і шибеницю. На помості поставлено опудало, що мало уособлювати гетьмана Івана Мазепу. Царський писар відчитав усі „провини” Мазепи перед царем, на помост зійшли князь Меншиков та Головкін і подерли грамоту, якою Мазепі надавалось рангу каваліра ордену Андрія Первозваного, потім кат накинув на шию опудала мотуз і повісив його на шибениці. Рівночасно страчено полковника Павла Чечеля, мужнього оборонця Батурина.

17-го листопада зібралась Генеральна Рада, яка затвердила гетьманом Івана Скоропадсько-

го, як того хотів цар. Кандидатурі Павла Полуботка цар спротивився, вважаючи Чернігівського полковника небезпечним.

Але й на цьому царська помста на Мазепі не обмежилася. Він зажадав церковного засудження гетьмана, втягаючи таким чином і церкву в політичну справу.

22-го листопада прибули до Глухова Київський митрополит Іосаф і Переяславський та Чернігівський єпископи з духовництвом і 23 листопада в Свято-Троїцькій церкві після молебню, у приявності царя, виголошено анатему та відлучення від церкви Іванові Мазепі. Митрополит ударив жезлом портрет Мазепи у груди, а protopоп Афанасій Заруцький проголосив: „На зрадника і відступника Івана Мазепу — анатема!” Духовництво і клір, обернувшись свічки до портрета, тричі проспівали: „Анатема!”

За спеціальним дорученням царя того самого дня подібна церемонія відбулась у Москві, в Успінському соборі в присутності царевича Олексія.

Але все це не задовольняло царя. Він хотів мати живого Мазепу в своїх руках, і після Полтавської битви, коли гетьман перебував у володіннях Туреччини, безуспішно домагався від турецького везира його видачі, обіцяючи за це 300 тисяч талярів. Раптова смерть гетьмана припинила ці торги.

Позбавлені „за зраду” права носити зброю, українці масово висилались на будівництво Петербургу, на осушування багнищ, на риття каналів між Волгою і Доном.

Коли помер Іван Скоропадський, цар Петро заборонив вибирати нового гетьмана, заявивши, що всі українські гетьмани, починаючи від Богдана Хмельницького, були зрадники, і доручив правити на Україні Малоросійській Колегії, встановленій ще за Івана Скоропадського. Наказний гетьман Павло Полуботок був зарештований і помер у в'язниці.

Фанатична ненависть до Івана Мазепи племінна була у російському народі і переходила з покоління в покоління. Коли єдиний з усіх російських поетів Рильєв написав поему, в якій зобразив Мазепу як національного героя і борця за волю України, проти цього гостро виступив Олександр Пушкін, змалювавши у своїй поемі „Полтава” гетьмана як зрадника. Цей твір став

КЛЯСИКИ УКРАЇНСЬКОГО БАЙКАРСТВА

(У 120-ліття смерті Євгена Гребінки і 75-ліття смерті Леоніда Глібова)

Жанр байки в українській літературі має свою довгу історію. Ще наш славний мандрівний філософ Григорій Сковорода писав повчальні байки, пропагуючи в них потребу самопізнання та шукання щастя в спокої душі і в згоді з Богом.

Цікавився байками Іван Котляревський і переклав на українську мову деякі твори французького байкаря Ляфонтена. На жаль, ці переклади не збереглись. Автором великої збірки творів того жанру, що вміщувала 333 байки, був Павло Білецький-Носенко. Низку байок, спрямованих проти кріпацтва, написав Петро Гулак-Артемовський, 250 байок — Левко Боровиковський. З них до нас дійшло 177. Але байки Білецького-Носенка здебільшого були написані на мандрівні сюжети або на матеріалі дидактичних оповідань з античної мітології і не відзначалися високою ідейною та літературною вартістю. Гулак-Артемовський і Боровиков-

ський писали під впливом польського байкаря І. Красіцького.

Майстром байкарського жанру в українській літературі і першим поетом, який основну увагу приділив саме байкам чи приказкам, як він їх називав, був Євген Гребінка. Обізнаний з творчістю інших українських та чужоземних байкарів минулої і сучасної йому доби, він поглибив і поширив усе, що було створене до нього на ниві українського байкарства, і розвинув самостійний, оригінальний жанр байки, давши цілі галерею „героїв” — хатніх тварин, звірів, птахів, комах і рослин, що яскраво зображені тогочасне життя.

Гребінчині „Приказки” вийшли друком 1834 року. Форма байки для нього, як і для інших поетів, була дуже зручна в тих часах, коли цензура не дозволяла їм висловлювати свої думки одверто. Виводячи в байках образи тварин чи рослин, Гребінка змушував читачів застанов-

програмовим у ставленні російського народу до гетьмана Мазепи.

Анатему на гетьмана Мазепу щороку проголошували по всіх церквах Росії, викликаючи засудження західного світу. Відомий французький письменник Проспер Меріме писав у 1854 році, що цим проголошенням російська Церква стала сліпим знаряддям у руках уряду.

Під час балканського походу в 1877 році російське військо зруйнувало могилу Івана Мазепи, похованого в галацькому монастирі.

Щойно цар Олександр III, відвідавши в 1892 році Київ і побачивши численні церкви, що їх побудував гетьман Мазепа, наказав анатему скасувати.

**

1917 року, з початком Української Національної Революції, в переповненому народом Київському Софійському Соборі відправлено панахиду за вічний спокій душі Івана Мазепи. Портрет гетьмана, намальований на вівтарній стіні головної церкви Києво-Печерської Лаври, збе-

рігався аж до зруйнування цього храму в 1941 році.

У вільному світі українці належно вшановують пам'ять великого гетьмана. Його ім'я носить одна з місцевостей Канади. Осередки Спілки Української Молоді Америки в Кентоні і Міннеаполісі мають своїм патроном Івана Мазепу. В 1959 році пам'ять Мазепи вшановано по всіх українських осередках вільного світу в зв'язку з 250-ми роковинами з дня його смерті. Пам'ятник-погруддя Мазепи відкрито у 1963 році на оселі Українського Народного Союзу. Ярослав Стецько, який у 1964 році склав в імені українського народу вінок на могилі бойового союзника Мазепи — шведського короля Карла XII, заходився поставити погруддя Мазепи в одному із західноєвропейських музеїв. Його акція в цій справі заслуговує на всебічну підтримку.

Прийде час і пам'ять великого гетьмана-патріота буде належно вшанована також на Україні, а анатема, якій він був підданий, увійде до історії, як зразок московського варварства.

Іван Левадний

лятися над відносинами в тогочасному суспільнстві і викривав громадські та індивідуальні хиби. Користуючись образами стародавнього латинського поета Федра та інших байкарів, він наближав описані події до обставин сучасного йому життя, пов'язував їх провідною думкою з тогочасною українською дійсністю і давав своїм творам яскравий український колорит.

Гребінка ясно бачив деспотизм самодержавної влади, що гнітила український народ, бачив егоїзм і сваволю поміщиків, зловживання, хабарництво та бюрократизм в урядових установах і в своїх байках гостро все це засудив, високо підносячи тяжку працю селянина.

У байці „Ячмінь”, побудованій у формі діалогу, батько-селянин веде з сином розмову на полі. Син питав батька:

Скажи мені, будь ласка, тату,
Чого ячмінь наш так поріс,
Що колосків прямих я бачу тут багато,
А деякі зовсім схилилися униз,
Мов ми, неграмотні, перед великим паном,
Мов перед судовим на стійці козаки?

Батько пояснює, що гнуться додолу колоски повні зерна, а пнутяться вгору порожні. Син каже, що тепер йому зрозуміло, чому їх волосний писар так дере голову дотори. Але батько радить йому мовчати, бо, мовляв, як почують, то він буде битий.

З великою силою виступив Гребінка проти царського суду, давши нищівну карикатуру ведення судової справи. У байці „Злій кінь” він наголошує, що тільки такий устрій, при якому шанується людську гідність, може забезпечити лад у державі.

Гребінка засуджує відступництво від свого народу („Гай та сокири”), визиск чужої праці („Будяк та коноплиночка”), намагання братись за нездійснену справу („Мірошник”), залишення напризволяще друга в біді („Горобці та вишня”), гордість і зазнайство („Пшениця”, „Дядько на дзвінці”).

Гребінка непохитно вірить у тріумф правди, в прихід справедливості. У байці „Сонце та хмары” малює він, як хмары, заздрячи, що сонце світить і веселить землю, намагається закрити і затемнити його, але марно:

Ось сонечко зійшло і світить нам, і гріє,
І Божий мир, як маківка, цвіте;

На небі чистому ген хмара бовваніс, —
Та хмара надулась і річ таку гуде:
„Що вже мені це сонце надоїло!
Чого воно так землю веселить?
Хоч я насуплюся — воно таки блищить.
Я полечу йому назустріч сміло,
Я здужаю його собою затемнитъ!”
Дивлюсь — і хмарами півнеба замостило,
На сонечко, мов ніччу, налягло...
А сонце вище підплило
І хмари ті позолотило.

Про Гребінчині байки Пантелеїмон Куліш писав: „Гребінка, укладаючи приказки, малює нам тут же наші села, поля й степи свіжими та непозиченими фарбами. Коли сміється він, то прислухайтесь — тут же крізь сміх почуете якийсь сум; коли ж справді сумус, то слово його процвітає квітками щирої поезії української. Широкі його приказки, як наші степи, жартівливі вони та якось і сумовиті, як наші селяни”.

Помер Євген Гребінка 15 грудня 1848 року, не мавши ще й 37-ох років життя.

**

Послідовником Гребінки на полі байкарства і другим найбільшим українським байкарем став Леонід Глібів. Великою славою користуються його байки, яким він зумів надати цілком оригінального національного характеру, в яких українізував своїх героїв, підкреслюючи до деталів характеристичні прикмети української вдачі, життя, побуту, своєрідні особливості мови. Сергій Єфремов зазначає, що у Глібова „не лише люди, а й звірі мають виразне національне обличчя”.

Природня лагідність, м'яка вдача Глібова не дають йому зможи, як Гребінці, піднести з гострим протестом проти всіх хиб суспільного ладу, засудити зневагу людини в суспільстві.

У своїх байках Глібів докоряє людям за неробство („Бджола і мухи”, „Коник-стрибунець”, „Горлиця і Горобець”), за незгоду замість єдності і ладу в спільній праці („Лебідь, щука і рак”), за насильство над слабшими („Вовк та ягня”), за хабарництво („Лисиця і ховрах”), за наклепи („Прохожі і собаки”), за зловживання („Ведмідь-пасічник”), за самовихваляння („Синиця”), за брехню та підступність („Огонь і гай”), за чванливість („Будяк і васильки”, „Собака і кінь”), за балакучість („Баба”).

Любов до рідного краю проймає всі байки

Глібова. Пишуучи в „Перекотиполі” і „Мандрівці”, що ніде „нема кутка без горя”, він підкреслює, що людині над усе милішай рідний край. У байках „Жук і бджола”, „Хмелина і лопух” він пропагує правду, просвіту, чесне життя, в байці „Хмара” закликає кохати „щиру правдоњку”, в байці „Гадюка і ягня” проголошує: „Дай Боже правді не вмирати!”

У байці „Бджола і мухи” Глібів показує, що чесним працівникам дорогий і мильй рідний край, тоді як гульвісам і неробам „там хороше, де нас нема”, а де хороше, там і рідний край. Бджола рішуче відкидає пропозицію неробів: „а ж до веселих тих країн, де доля кращая вітає”:

Шкода, — сказала вона,
Я рідну Україну
Не проміняю на чужину...
Мені шаноба скрізь була,
Бо я без діла не тиняюсь.

Тільки на батьківщині людина почуває себе щасливо, бо кожного „чужина в'ялить, як билину”, підкреслює Глібів у байці „Билина”. Не раз згадує він у своїх творах і „Святу старовину”.

У байці „Солом'яний дід” Глібів проповідує громадську працю на користь своєму народові, закликає не розпорощувати своїх сил, не спокушатись на приманливі можливості йти за добру винагороду на службу гнобителям рідного краю.

Відтворюючи характеристичні особливості народної мови, жартів, приказок, описуючи побутові подробиці українського життя, особливо змальовуючи українські краєвиди, Глібів досягає великої краси, щирості і переконливості:

До нас зозуленка у гості прилітає
І весело кує, як в тихому кутку;
Вівчарик на сопілку грас
Під явором у холодку;
Співає соловей, неначе у садочку,
А серед ночі, в тихий час,
Тут мавочки гуляють у таночку
І ясний місяць дивиться на нас.

Помер байкар Глібів 10 листопада 1893 року, але байкарська творчість в нашому письменстві не припинялась.

Іван Франко збагатив українську літературу близькими до байок притчами, що були одною

АПАРАТ ШПИГУНСТВА І ТЕРОРУ

Відомо, яка потужна організація криється під трьома буквами КГБ, але мало-хто знає, який її засяг, впливи і засоби. Вона уважно вивчає і спостерігає діяльність нашої еміграції, її партій, товариств, установ і поодиноких осіб, вищукуючи в них слабкі місця і на тому плянус свою супротиву еміграції стратегією і тактику.

У міжнародному світі КГБ (Комитет Государственной Безопасности) відіграє велику роль. Рівночасно з розмовами про роззброєння світовий мир, коекзистенцію, за кулісами різного роду конференцій точиться боротьба, в якій беруть участь мільйони агентів, спеціалізованих у різних ділянках і для різних завдань. Існують офіційні шпигуни, приділені до советських амбасад, які в комуністичному жаргоні звуться „легальними”, але головне значення мають „нелегальні” — оті п'яті колони, „туристи”, „науковці”, „поети” тощо.

Під „опікою” КГБ знаходяться не тільки європейські та американські держави, але й держави Африки та Азії. І, крім політичної розвідки, веде він економічну, наукову та інші. До цього треба врахувати й те, що всередині СССР, т. зв. соціалістичних держав і компартій західного світу діють численні советські підглядачі, агенти та провокатори.

Західні розвідки пильно стежать за діяльністю КГБ і стараються її паралізувати. У цій „війні в темряві” імена переможців і переможених

з видозмін дидактичної поезії для висловлення загальнолюдських етичних істин.

Писали байки Борис Грінченко, Володимир Самійленко, Сергій Пилипенко, авторами байок-сатир були Василь Еллан-Блакитний, Ілля Попов, Петро Годованець. У вільному світі над байками працює Іван Манило.

Високі свою ідеиною та мистецькою вартістю українські байки, особливо твори Гребінки і Глібова в боротьбі проти суспільних і побутових негативних явищ відіграли велику позитивну роль і не втратили своєї сили й тепер, бо багато тих потворних явищ в умовах окупаційного режиму зберіглось донині.

I. L.

них звичайно залишаються для світу невідомими.

З опублікованих в пресі даних, із джерел контррозвідок та із зізнань перекинчиків-кагебістів відомо, що шефом КГБ є нині Ю. Андропов, який прийшов на місце В. Семічастного. Цього останнього усунули за цілу низку невдач та помилок, як, наприклад, втечу Пеньковського і дочки Сталіна на Захід та викриття кількох шпигунських московських сіток в Європі й Америці.

КГБ не міститься в одному будинку — його відділи і секції розкинені по цілій Москві. В останніх роках організаційна система КГБ доповнилася новими відділами, вивінуваними комп'ютерами, архівами мікрофільмів тощо.

Структура КГБ постійно змінюється, пристосовуючись до кожночасних вимог.

Семічастний залежить безпосередньо від ЦК партії, а цілий КГБ поділяється на „Главное Управление” і управи-секції-відділи.

Найважливіші з цих відділів — це відділи зовнішніх справ і внутрішніх справ, відділ військовий, слідження, охорони визначних членів партії і закордонних державних гостей, відділ комунікації, військових з'єднань, персональний, постачання і фінансів, архів, відділ технічного прогресу, відділ шкіл КГБ і відділ партизанських дій.

Управа для зовнішніх справ (Иностранные Управление) стоїть під керівництвом ген. А. Сахаровського і ділиться на секції. Там збирають усі можливі інформації про держави поза ССР, укладають пляни диверсій, саботажів, актів терору, партизанських рухів і п'ятих колон, там джерело психологічної війни. Минулого року троє високих урядовців цієї управи, а саме ген. В. Можечков, заступник Сахаровського, Михайло Цимбал і Іван Агаянт, пустилися в подорож по Америці під псевдонімами, але їх усіх відкрили і депортували.

Закордонна управа поділяється на секції американську, європейських держав, включно з супутніми та ін. Окрема секція займається контррозвідкою.

Існує також секція для різнонаціональних еміграцій. З огляду на активну діяльність і численність української еміграції для неї створено при тій секції відділ, де працюють „специ” від українських справ, які не тільки стежать за

всіма проявами нашого суспільного та політичного життя, але й активно діють серед нас, впливаючи на поодиноких людей і скеровуючи їх роботу на користь ССР.

Відділ особливі операції, або у московському жаргоні „мокрих дел”, виконує акти вбивств та викрадання визначних емігрантів, підготовляє демонстрації, збройні розрухи тощо. В цьому відділі заплановано і опрацьовано вбивство Степана Бандери, Лева Ребета й інших, що нібито померли несподівано на серці чи інші недуги. На чолі цього відділу стоїть тепер Родін, відомий під псевдонімом Ніколай Коровін.

Кожний відділ КГБ співпрацює з іншими відділами. Наприклад, газову пістолю, якою Стасінський убив Степана Бандеру, доставив т. зв. відділ технічного прогресу, якому підлягають спеціальні лябораторії у Пушкіно, містечку на північний схід від Москви, де продукують отруї і спеціальну зброю.

Для Управи внутрішніх справ працюють мільйони советських громадян, включно з стражами кам'яниць, готелевою прислугою тощо. Одним з важливих відділів цієї управи є „Інтурист”, що слідкує за приїжджими з інших країн.

Не менш гострою є контроля КГБ в армії, ле-тунстві і морській флоті.

Богдан Коринт

НОВИЙ „ПРОГРЕСИСТ”

„Прогресисти” в Нью Йорку можуть тішитися: новим співробітником „Українських Вістей” з 4-ої вулиці став син Юрія Косача — Юрій Косач-молодший, про що повідомляє редакція цієї „прогресивної” газети. В числі з 14 листопада вміщено тут його пересоложений репортаж п. н. „На землі батьків”, який закінчується словами:

„Я щасливий, що зміг хоч в загальних рисах побачити, як живе, працює і творить наш великий народ, зміг познайомитись і подружити з чудовими радянськими людьми, зміг порівняти багато дечого з моїх уявлень про Країну Рад, з дійсністю, яку я бачив на власні очі. Не лише бачив, але захоплювався і полюбив її”.

Канадський комуніст Коляска про цю „дійсність” видав окрему книжку, яка київським комуністам-малоросам дуже не сподобалась.

ПОШИРЮЙТЕ ВІСНИК!

Степан Женецький

УКРАЇНЦІ ПРЯШІВЩИНИ ДОМАГАЮТЬСЯ СВОІХ ПРАВ

У грудні 1967 р., коли в керівництві Чехо-Словаччини зайдли зміни і на місце вислужника Москви, стalinіста Новотного прийшов Александр Дубчек, який почав заводити демократизацію в цій комуністичній країні — українці Пряшівщини, що входять до складу Словаччини, стали домагатися своїх національних прав.

Передусім вони старалися відновити Українську Народну Раду Пряшівщини (УНРП), яка була зорганізована відразу ж після визволення Чехо-Словаччини з-під німецької окупації і яку розв'язали словацькі шовіністи в 1950 році. УНРП мала бути репрезентантом українського населення, заступаючи всі його справи перед словацькою владою в Братиславі та центральним чехословацьким урядом у Празі. В 1950 р., під час найсильнішого розгулу сталіністів, словацькі фашисти, що повлазили були до Комуністичної партії Словаччини, домоглися розв'язання УНРП, а більшість її керівників арештували під закидом „українського буржуазного націоналізму”.

Разом із розв'язанням УНРП словацькі шовіністи розгромили на Пряшівщині все українське національне життя: зліквідували українське шкільництво і заборонили всяку українську громадську роботу. Проти місцевого населення поведено терор. „Якщо ви не станете словаками, — погрожували словацькі шовіністи нашим людям, — то всіх вас виселимо на советську Україну”. Знаючи, як нужденно живуть там українці, наші люди на Пряшівщині, з страху, щоб їх не депортували до „советського раю”, масово писалися як словаці. Внаслідок цього з понад 300 тисяч українців на Пряшівщині (деякі знавці твердять, що там живе їх понад один мільйон) згідно з словацькою статистикою є тепер лише 33.330. Це число називають „магічним”.

На Пряшівщині словацькі шовіністи дозволили українцям мати тільки накинуту згори організацію — Культурний Союз Українських Трудящих (КСУТ), діяльність якої обмежено до ведення співацько-танцювальних гуртків і влаштовування раз на рік співацько-танцювального фестивалю в місті Свиднику.

З приходом до керівництва А. Дубчека пряшівські українці вирішили скористати з його лібералізаційного курсу і відновити діяльність УНРП, яка стала б знову заступати всі справи українців Пряшівщини. Але склалося так, що до окупації Чехо-Словаччини військами держав Варшавського пакту відновити УНРП не вдалося. Призначений на травень перший з'їзд делегатів, на якому мала бути відновлена УНРП, заборонив тодішній перший секретар Комуністичної партії Словаччини, український ренегат Василь Біляк. Цікаво при тому відзначити, що за час секретарювання в КПС Василя Біляка на Словаччині постали сотки різних організацій, навіть правового характеру, і він їх не

забороняв. Другий народний з'їзд для відновлення УНРП був призначений на 23 серпня, але він також не відбувся, бо вже 21 серпня Чехо-Словаччину окупували „союзні війська”.

Після того всі вістки про життя пряшівських українців припинилися, і невідомо було, як живуть наші брати в нових умовах. Від якогось часу на Захід знову почала приходити українська преса з Пряшева, і з неї довідусмося, що пряшівські українці далі стараються відновити діяльність УНРП і забезпечити свої меншинні права в новій, федеральній Чехо-Словаччині.

Тижневик „Нове Життя”, що появляється в Пряшеві і є органом Культурної Спілки Українських Трудящих, у ч. 46 повідомляє, що 26 вересня ц. р. відбувся в Пряшеві поширені пленум Центрального Комітету КСУТ. В його нарадах взяли участь члени ЦК Комуністичної партії Чехо-Словаччини (КПЧС), ЦК Комуністичної партії Словаччини (КПС), члени Підготовчого комітету Народного З'їзду русинів-українців, українці-депутати Народних Зборів та Словацької Народної Ради і представники Підготовчого комітету Союзу Молоді Карпат. (Ця молодечча організація вже почала діяти — СЖ). Приявших на з'їзді було 110 осіб із загальної кількості запрошеніх 130.

Причиною такої численної участі, — пише „Нове Життя”, — було передусім те, що наболілі проблеми української національності нарости, а відповідь на них мав дати Пленум.

Головну доповідь на з'їзді п. н. „Ми за єдність народів Чехо-Словаччини” виголосив голова ЦК КСУТ Михайло Миндош, що прийшов на місце Василя Капишевського, який зрезигнував з проводу КСУТ на знак протесту проти заборони Народного З'їзду Василем Біляком ще перед окупацією.

Які ж перспективи має національна справа українців Пряшівщини?

Михайло Миндош зацитував такі слова теперішнього секретаря ЦК компартії Словаччини Г. Гусака на поширеному засіданні ЦК Словацького Національного Фронту: „Чим скоріше вирішимо відносини між народами, тим міцнішою буде наша держава і тим більше зможемо приділяти уваги проблемам економічним, політичним і іншим. В зв'язку з цим ми повинні чесно вирішити відношення чехів і словаків до національних меншин Словаччини — мадарської і української”.

В основному пропозиції до підготовленого конституційного закону про національні меншості в ЧССР зводяться до таких точок:

,1,) народи ЧССР є джерелом і носіями всієї державної влади і, як такі, причиняються до розвитку країни, її соціалістичного, суспільного та державного устрою і в своїх районах самостійно і самомуправно розвивають власне національне життя;

2) Чехословацька Соціалістична Республіка в дусі засад рівноправності народів забезпечує їм можливості і ресурси всебічного та рівноправного розвитку в області політичній, господарській і культурній;

Закон визначає за національними меншостями:

РЕМІНІСЦЕНЦІЇ

НОКТЮРН НА СТ. АНТУАН

Нині Ледук розкрив мені глибоку свою рану. Це було просте і ляконічне звірення. Він сказав: „Я був би щасливий, коли б зо мною були всі мої — уся моя рідня”. — Його обличчя скам'яніло. Очі погасли. Він неначе затопив свій погляд у якісь понурій самообсервації.

Але я був занадто втомлений. Мої ноги затерпли від невпинної біганини, і я сприйняв його сповідь по-блюзнірськи, байдуже. Мое горло тільки заграло дерев'яними, невпорядкованими звуками.

Бідний Ледук, чого він хотів від мене, напевно не співчуття, але дружньої бодай цікавости до того, що в нього боліло, маленькою дару моого самолюбства.

Потім, неначе, щоб задавити прикре розчарування, він почав гнути пальцями правої руки тугі металеві пльомби „Кока-колі”, заохочуючи мене усмішками до поєдинку.

Але і тепер я показав себе прикро здергливим.

Тоді він подався до другого стола, де компа-

— право на освіту рідного мовою; — право на розвиток культурного і наукового життя; — право вживати своєї мови в урядуванні; — право організовуватися в національних і суспільно-культурних організаціях; — право видавати періодичну і неперіодичну пресу і користатися масовими комунікаційними осередками.

4) Закон забороняє всякого роду утиски, спрямовані на винародовлення (денаціоналізацію).

Ці основні принципи будуть узаконені 28 жовтня, коли Національні Збори приймуть закон про федерацію Чехословаччини. (Це вже сталося — СЖ).

Пленум вирішив скликати Народний З'їзд після з'їзду ЦК партії ЧССР, на якому має бути відновлена Українська Народна Рада Пряшівщини. Дати З'їзду не подано.

„Віримо, — говориться в резолюціях, ухвалених на Пленумі, — що партійні і державні органи Чехо-Словачької Республіки, якої русини-українці є складовою частиною, підуть назустріч нашим справедливим домаганням”.

Якою буде дальша доля зфедералізованої Чехо-Словаччини, а з нею й маленької Пряшівщини, під постійним тиском московського „старшого брата” — покаже близьке майбутнє. В кожному разі, Москва напевно подбає, щоб українська Пряшівщина не стала для жорстоко русифікованого населення України спокусливим прикладом вирішування національних проблем.

нія робітників виляскували картами і широко ретала на ціле горло.

Десь біля першої години по півночіувесь цей гурт симпатичних чистів трамвайніх вагонів, механіків, упорядників, дижурних опустив ланч-рум.

Ледук пішов до дижурки винотувати числа бракуючих вагонів, на відхідному кивнувши мені, мовляв — „розважайся як знаєш, поки я прийду”.

В кімнаті затихло.

Тоді увійшов інженер Бородай. Високий на зріст, симпатичний представник тієї серйозної генерації, що викінчується на наших очах в незрозумілій для неї дійсності. На його стомленому обличчі темніла рогова рама окулярів. За окулярами неначе губилася його голова.

Він зупинився, зняв окуляри і витер білою чистою хусткою їх, а тоді також спіtnіле чоло. Потім нахилився над столом, де лежав покреслений ордер праці. Кілька слів — „Ну — що ж — окей” — і він знову вийшов продовжувати працю: виравати і закладати картонові реклами, шарпати іржаві, вперто присмоктані до стінок трамвайніх вагонів сталеві спрингі і нотувати чеклісти.

Незабаром з дижурки повернувся Ледук, а з ним разом інженер Бородай. „Воаля!” — і Ледук поклав на стіл звиток паперу з покресленими нервово числами вакантних вагонів. Як виявилося, їх на нашу радість було понад двадцять. — „Гм, мон віс, па маль, па маль — сертен”.

Втрійку закурили. Пішли. Було пів до другої ночі. Навколо освітленого електрикою гаражу чорніла ніч. Небо обснувалося хмарами, ніби темносиніми плямами. З недалекого скверика пахнуло свіжістю ранкової роси.

І знов ми мчимо темними каньйонами міжтрамвайніх проходів. Ледук по одній стороні, я по другій. Наші змокрілі сорочки провітрює холодний вранішній продув. Трохи небезпечно, а ну ж яканебудь колька? Ні, не вірте. Ми її сталевими спрингами вгнемо в рекламову раму — от і все.

Часом Ледук іритується і кричить: „Поспішай, а то шкода часу!” Він має великий досвід. Невмолимим дротяним вістрям він енергійними

рухами вириває уперті картони і закладає нові. Я ледве встигаю за ним. Коли я подивляюся справність і швидкість його праці — він просто заявляє: „Мон віс, це коштувало мені три роки праці. Пожди, за три роки і ти робитимеш, як я”.

„Три роки”, — це лунає в моїй голові неначе безнадійний присуд, якого неусвідомленим речником являється Ледук.

На порізаних гострими й брудними картонами пальцях рух починають свербіти рані. Обидві руки настільки забруджені чорною друкарською фарбою, що ран не дошукаєшся навіть при найфантастичнішій фдешлямпі. А втім не треба придивлятися до якихось там ран. Треба мчати, треба бігти, бо за гаражем починає світати. Цей обдертий, закривавлений лікоть правої руки? Дурниця! Яке число? Яке число? Черговий вагон. Праворуч, ліворуч, тут карта, там карта, далі, далі, далі . . .

Біля четвертої години ранку Ледук заявляє, що все „окей”. Нам залишилися тільки два ряди вагонів. По тому ми підемо „вачувати” на вагони, що приїздять з міста — і все.

Просохлі горлянки спрямовують наш зір на освітлений жовтими неонами ресторан напроти гаражу. Це вже занадто непереможна принада. Ми, без силі перед такою спокусою, входимо з суворих забудовань гаражу і, мов загіпнотизовані, йдемо до жовтих яскравих неонів.

На мені сорочка мокра. В ресторані вітряк аж гуде. Я міняю місце. Не помагає. Дме далі. А по плечах мов хто гострими шпильками коле. Запалення легенів? Алеж перед нами дві холодні пляшки „Кок”. Ми впиваємося сухими губами. Ні, на це немає ради. По всій істоті пропливає свіжий холодний струмок солодкого течива. Розуміється, що це чудово!

В ресторані помічаємо якесь юне, трохи підозріле товариство. Чотири дівчинки і два юнаки

СТИПЕНДІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАХОДАМИ АБН

Заходами ЦК АБН філіппінські урядові чинники встановили декілька стипендій в манільському університеті для студентів з-поміж українського й інших поневолених народів. Зainteresовані особи за детальними інформаціями мають звертатися на адресу АБН в Мюнхені.

ки. Ледук приглядається їм оком холодного аналітика. — „Ем ті са”, — шепче мені на вухо. Я ніяково здвигаю плечима, по суті ще не второпавши, в чому річ.

За прилавком трішки підмальована, гарненька гарсонетка сполоскує начиння. Ледук розбалакується. Мені байдуже. Я втомлений і чекаю на закінчення праці.

Я приглядаюсь молодій групі. На мене вирячуються провокативні, цинічні усмішки людських масок. Хто прав — вони чи я? Я, цнотливий вихованецьдалекої країни, що заляканими очима, з дрижаками за спину опинився в цій спелюнці, чи це товариство, що біля четвертої ранку кінчє свою бульварну романтику.

Ледук робить завваження, що за малими дверцятками, он там, за прилавком — там ніби то серце справжнього „бізнесу” — що цей ресторан тільки ширма.

Ледук починає романсувати з гарсонеткою, з тією інтелігентною, товариською рутинкою, що така характерна для городян-французів. Вони граються фразами, підморгують одне до одного, усміхаються. Легка і граціозна політес. Все це — насущний хліб їхнього будня.

За великими вікнами ресторану синіє брук. Дніс. Альльон.

Входимо значно посвіжілі. Ледук залишається, щоб окартувати пізні вагони, а я йду збирати старі картони, порозкидувані скрізь по гаражу і на дворі. Як виявляється їх сила-силенна.

Зустрічаю інженера Бородая. Він уже одягнений, помитий, чистий, готовий їхати додому. Вертається Ледук. Порядкуємо карти. Скидаємо все до великих шаф. Праця закінчена. Перші промені сонця черкають верхи найвищих дерев і вежі храмів. Сьогодні неділя.

Вийшовши з гаражу, бачу людей, що входять до старого античного костьолу.

Під'їздить трамвай. Вмощуюся біля вікна і віддаюся в полон механічній істоті, що за кілька ніکльових „гудзиків” завезе мене майже під поріг помешкання, де долею буде мені подароване маленьке щастя відпочинку.

Володимир Гаврилюк

I З ВЕРНЕННЯ
до всіх волелюбних народів і людей, прийнятого
на Конференції АБН у жовтні 1968 р.

П

Конференція Антибольшевицького Бльоку Народів, яка відбулася в жовтні 1968 року в Лондоні, вирішила її інтенсивніше мобілізувати визвольні рухи поневолених народів в боротьбі проти російських і комуністичних імперіялістів з метою координувати їх дії в однім з'єднанім фронті і з метою організувати від вільних націй допомогу цій боротьбі.

АБН закликає всі рухи, групи й усіх людей, які приймають і підтримують ідеї, концепцію та програму АБН, щоб увійшли в тісну співпрацю з АБН. АБН вже став міжконтинентальною організацією з філіями в Європі, Північній і Південній Америці, в Азії і в Австралії. Свобода народів і людини є неподільна в цілому світі. Сьогодні червоно-російські й інші комуністичні імперіялісти завоювали більше як третину людства і проголосили своєю метою здобути решту ще вільного світу. Російський шовіністичний і месіяністичний колоніялізм є ворогом усіх націй. Народи всіх континентів, релігій і рас повинні тісно співпрацювати з АБН, якщо вони ціняють свободу народів і людини.

АБН непохитно відстоює потребу й неминучість національних революцій як шлях до визволення уярмлених націй. АБН застосовує різні методи політичної дії й змагає до революційних повстань внутрі комуністичної російської імперії. АБН закликає вільні народи дати допомогу визвольній боротьбі уярмлених націй внутрі СССР і в інших країнах під комуністичною займанчиною. Закликаємо спричинити господарський тиск на ворога внаслідок зірвання всіх торговельних взаємин і передачі технічного знання та допомоги для розбудови дальшої воєнної індустрії. Закликаємо всі Церкви світу прийти з допомогою переслідуванням Церквам під атеїстичними комуністичними режимами і під Росією.

Конференція АБН пересилає привіт Світовій Антикомуністичній Лізі (ВАКЛ). АБН надіється, що Світова Ліга насправді причиниться до визволення поневолених народів Азії й Європи, внутрі й назовні Совєтського Союзу, і що вона трактуватиме визволення всіх уярмлених народів з рівною важливістю і включить до свого проводу представників народів, поневолених російським імперіялізмом.

Конференція АБН відмічає з особливим задоволенням довготриваючу й корисну співпрацю з Проти-Комуністичною Лігою Азійських Народів (АПАКЛ). Відмічає з приємністю бажання АПАКЛ співпрацювати тісно з АБН у боротьбі за знищення комунізму і російського імперіялізму і за відновлення суверенних національних держав всіх народів, уярмлених в Советському Союзі і в інших країнах опанованих комуністами, включно з Югославією.

Конференція АБН висловлює сердечні побажання Європейській Раді Свободи, заснованій в 1967 році, що веде протикомуністичну діяльність в Західній Європі

та підтримує боротьбу за незалежність націй, поневолених російськими імперіялістами в Советському Союзі і в інших країнах опанованих комуністами.

Конференція АБН вітає ініціативу філії пінського Молодечного Корпусу відбути засновуючу конференцію для зорганізування Світової Проти-Комуністичної Ліги Молоді. АБН намагається встановити таку організацію вже від 20 років, з огляду на те, що російські і комуністичні імперіялісти ведуть заходи, щоб деморалізувати, псувати і зробити молодь цілого світу своїми вірними й служнячими слугами. Протидіючи цим злочинним намірам, молодь волелюбних народів повинна зорганізуватися для боротьби проти облудної комуністичної ідеології і проти експансивного колоніялізму Росії й інших комуністичних потуг, для визволення поневолених націй і для знищення російської імперії.

Конференція АБН признає популярність ідеї Тижня Поневолених Націй в численних країнах. Ця подія пригадує вільному світові про існування багатьох волелюбних націй, які є поневолені російськими і комуністичними колоніялістами, але змагають до своєї національної незалежності. Ми апелюємо до всіх вільних народів світу прийняти ідею Тижня Поневолених Націй і заявити свою солідарність і підтримку для державної незалежності уярмлених націй.

XII КРАЙОВИЙ З'ЇЗД СУМА

XII Крайовий З'їзд СУМА відбувся в Нью Йорку в готелі „Статлер Г'лтон“ 23-24 листопада під керівництвом Президії на чолі з д-ром Б. Футесом.

З'їзд розпочався вранці молитвою, яку провів о. Федориняк. До почесної Президії ввійшли представники центральних українських установ і організацій.

На бенкеті ввечері були присутні: від УККА — екзекутивний директор І. Лисогір, від Організації Українського Визвольного Фронту мгр І. Винник, від ОЖ ОЧСУ — М. Ласовська, від УНСоюзу — заступник гол. предсідника В. Сохан, від „Провидіння“ — гол. предсідник о. шамб. М. Харина, від Української Народної Помочі — А. Никончук, від Комітету Об'єднаних Українських Організацій Нью Йорку — Р. Гуглевич. З промовою на бенкеті, яким проводив інж. М. Семанишин, виступив проф. С. Вожаківський.

Після Богослужень у неділю делегати і гості були присутніми на церемонії передачі переходового прапора ГУ СУМА, що його цього року одержав Осередок ім. ген.-хор. Т. Чупринки в Нью Йорку. За активну спортувську діяльність вирізано Осередок ім. 30 червня в Йонкерсі, а за загальні успіхи в праці і особливо за Капелю Бандуристок під керів. Петра Потапенка — Осередок ім. гетьмана П. Орлика в Дітройті.

Головою Головної Управи СУМА на наступну каденцію обрано мгра Г. Гаповського. До Головної Управи ввійшли: Л. Футала — заступник голови, М. Семанишин — заст. голови, Г. Ісебрій — секретар, А. Лев — секретар, Т. Мельник — організаційний, Т. Олещук — булавний юнацтва, О. Черень — булавний дружин-

ників, В. Левенець — керівник преси і інформації, М. Фриз — культурно-освітній керівник, Я. Петрик — керівник фіз. виховання, І. Заліць — керівник зовн. зв'язків, М. Климко — фін. керівник, М. Фурда — господарський керівник. Члени Управи: М. Яременко, Г. Головко, Д. Сулима, І. Кобаса, А. Никончук, К. Василик, В. Костик, М. Почтар. Вулава Дружинників: О. Хомут, З. Галькович, С. Кіра, І. Шперналь, М. Гаврилюк, О. Банадига, Е. Мочуряд, О. Тилко. Головна Контрольна Комісія: М. Шмігель — голова, П. Шагай, Т. Щипкевич, Т. Боднар, Р. Глушко. Головний Товариський Суд: д-р Б. Футей — голова, В. Шарван, М. Бачара, П. Кобиленцький, В. Босак. Головна Виховна Рада: ред. Д. Чайковський — голова, маestro С. Курило, д-р П. Мірчук, інж. М. Барницький, д-р М. Богатюк, проф. С. Вожаківський, д-р Г. Васькович, інж. С. Голяш.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР В ДОМІ ВІЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

16-го листопада в Будинку Візвольного Фронту в Нью Йорку з ініціативи СФУЖО і заходом місцевого Відділу ОЖ ОЧСУ відбувся літературний вечір з нагоди одержання нагород учасницями 9-го Літературного Конгресу СФУЖО, фундації Марусі Бек.

Голова Відділу ОЖ ОЧСУ Мирослава Ласовська привітала численних гостей і представників громадських організацій, а поетеса Леся Храплива виголосила змістовний реферат про поезію, про відзначених поетес і про працю СФУЖО.

Вірші Ганини Черінь (Чікаго) „Чужинцеві”, що дістав на конкурсі І-шу нагороду, продекламувала сумівка Христя Грицьков'ян, а відзначений 2-ю нагородою вірш „Вінчання” Ольги Литвин (Австралія) — сумівка Люсі Паращак.

Міра Гармаш (Філядельфія) прочитала відзначений на конкурсі вірш „Львів” і ряд інших своїх поезій, а Діма — свій відзначений вірш „На далеких дорогах”, „Друзі мої дерева” і „Орел”.

Нагороджена другою премією, Алла Коссовська прочитала вірш „Побачення з океаном”, кілька морських сонетів і вірш „В ньюоркській підземці”, після чого культословіння референтка СФУЖО привітала її і передала нагороду.

Усі присутні в залі відзначенні поетесі дістали від Управи ОЖ ОЧСУ китиці червоних гвоздик.

На закінчення програми Зеня Будзяк-Лавришко співала дві пісні на слова Лесі Українки і народню пісню під акомпанімент Гали Клім.

З словом до поетес виступили о. д-р Ковалік і редакторка журналу „Наше Життя” п-ні Л. Бурачинська.

М. Ласовська представила присутнім гостя із Канади, Володимира Гаврилюка, нова збірка поезій якого „Тінь і мандрівник” щойно вийшла у видавництві ГУ ОЧСУ.

ВІДДІЛ ОЖ ОЧСУ В ГАРТФОРДІ — НЕСКОРЕНИМ

10 листопада в залі Українського Народного Дому в Гартфорді зійшлися члени Відділу ОЖ ОЧСУ на чайний вечір, присвячений нашим нескореним братам і сестрам в Україні. Не перешкодила сильна сніговія. Українські патроти заповнили залю, щоб хоч в такий спосіб продемонструвати свою з ними солідарність.

Гостей привітала голова Відділу М. Нестерук. Учителька місцевої католицької школи К. Тесля поінформувала присутніх про теперішній стан на Україні, окрім згадавши про високу ідейність довголітніх советських в'язнів Катерину Зарицьку, Галину Дідик і Одарку Гусак.

Сумівка Свята Дутка продекламувала вірш Грицька Чупринки „Рідний край”, пані К. Тесля прочитала оповідання Зосима Дончука „Остання хвилина”.

Сумівка Славка Шегеда під акомпанімент Лесі Мачевко проспівала „Лети, тужлива пісне” і „Бабусю рідненька”, а секретар Відділу ОЖ ОЧСУ О. Кудман продекламувала вірш Нижанківського „У воскресний день”.

По закінченні офіційної програми гості під звуки музики пили каву з солодким, яке приготовили членкини Відділу.

Використавши цей чайний вечір, вручено булавину місцевого Осередку СУМА. Тимошеві Мельникові за його довголітню віддану працю різьблений альбом на пам'ятку від ОЖ ОЧСУ. Альбом передала його похресница, маленька Євгенія Зелес. Опісля розіграно гарну вишивану подушку, яку подарувала пані Охрім, а виручені гроші призначено на АБН.

Гости співали повстанських пісень, повні віри, що прийде час, коли засяє сонце волі і для поневоленого українського народу.

Марія Нестерук

ВИШИВАНІ ВЕЧЕРНИЦІ ОЖ ОЧСУ В БОФФАЛО

Щорічні вишивані вечерниці в Боффало — це вже традиційна імпреза ОЖ ОЧСУ, яку започаткувала перша голова Відділу Марія Квасницька. З виїздом п-ні Квасницької зі своїм мужем Сергієм на Флориду обов'язки голови Відділу ОЖ ОЧСУ перебрала Катерина Мороз.

Цьогорічні вишивані вечерниці, які відбулися 26 жовтня в домі „Дніпро”, засвідчили, що такі імпрези корисні під кожним оглядом. На кілька сот учасників, в значному числі молоді, виставлено коло 50 вишиваних суконок, 25 блузок та 20 жіночих сорочок.

Були гости з Канади, Данкерку, Рочестеру, Ніагарі Фолс. За найкращі експонати вручено нагороди. Оцінку перевело жюрі в складі: Стефанія Мороз, Олена Морозевич, Марія Михаськів, Христина Була та Одарка Пристайко. Першу нагороду отримала Слава Борачок, другу — Ляриса Коритко, а третю — Оксана Бубна.

В мистецькій програмі виступило тріо сумівок: Хрис-

тина Була, Марія Бучинська та Ірина Вуйцік, які під акомпаніємента оркестри М. Телюка відспівали три пісні. Гуцульська оркестра під кер. Михайла Мочерняка відігравала кілька мелодій. Фіналом мистецької частини був виступ танцювального гуртка при місцевому Відділі СУМА, під проводом Юрія Гудим'яка.

Аранжером вишиваних вечерниць був інж. Маріян Борачок, який проводив програмою і виконав декорації.

Микола Пінкас

В ПОЛІТИЧНИХ ЛЯБОРАТОРІЯХ

ОБІЖНИК „ЦЕНТРАЛІ” АУА ВИКЛИКАВ ПЕРЕПОЛОХ

Як довідується з поінформованих джерел, обіжник „централі” Асоціації Українців в Америці, що її створили двійкарі в противагу до УККА з колишнього Комітету Громадської Єдності — викликав переполох серед своїх же „демократів”. Причиною цього була рекомендація „централі” для членів і прихильників передплачувати два „найдемократичніші” на еміграції часописи, а саме — „Українське життя” з Чікаго, що його видає відомий реалітетник д-р Тома Лапичак, і „Вільне слово” з Торонто, в Канаді.

Деякі особи збираються навіть виступити з членства в Асоціації, бо: „Якщо хтось конечно хоче скомпромітуватися в очах громади, хай пристане до чікагської газети”.

На адресу „головної квартири” при 41 Сейнт Маркс Плейс в Нью Йорку посыпались листи з вимогою відкликати заклик. Кажуть, що п. Микола Голів недосипляє ночі, перечитуючи ці „документи”. Нема чого й дивуватись: він найактивніший член цього „клубу”.

Головні координатори цієї політичної машинації покладають надію на д-ра Атанаса Фіголя, числячи на його піддержку і через нього — на піддержку УНРади. Надії, правда, слабенькі, бо двійкарські акції в УНРаді впали до нуля, але це не знеохочує „безпартійного” д-ра Бараповського до переговорів з д-ром Фіголем, які, як нас інформують втасманичені в цю справу особи, нічого конкретного не принесли. Голова „ради” Бараповський намагався був запевнити голову Виконного Органу, що АУА це в майбутності реальна політична сила, на піддержку якої, цілком певно, може розраховувати Державний Центр.

Д-р А. Фіголь, кажуть, непоганий калькулятор і на пустословні обіцянки не йде, знаючи

також, що відкрита форма співпраці з АУА принесла б лише шкоду УНРаді. Тому в переговорах з Бараповським і іншими відпоручниками АУА він намагається задержати неефект. Правда, надія „супердемократів” не покидє і Бараповський, користуючись з побуту д-ра Фіголя в ЗСА, продовжує оббивати пороги в пана прем'єра.

Невдоволення в колах АУА викликала також заява, що Асоціація не буде займатися тією працею, що її проводить УККА, щоб „не вибивати його з втертого трибу”. Правда, щоб розгорнати подібну до УККА працю, потрібно людей, грошей, престижу, довір’я і... політичного глузду. А цього всього, та й ще дечого, бракує.

І тому вирішено творити „клуби”. Кругlostільна концепція реалітетів провалилася, тож на скору руку треба підфарбувати „клуби” іншою краскою. А про що в тих, вибачте за слово, „клубах” будуть балакати? Та всього там буде. Кажуть, думка думку виганятиме.

Ну, але сказано, рішено: будуть і „клуби” і відділів, і „висококваліфіковане, далеке від тоталітаризму” членство, і навіть „сильно незалежна” преса в Чікаго і Торонто. Бракує ще тільки власного будинку. Але, як зачуваємо, і цю справу розв’язали, іменувавши директором Українського Народного Дому в Нью Йорку голову місцевої Асоціації. Отже, все ніби гаразд.

В. Немир

ЧИМ ЖЕ ЗАЙМАСТЬСЯ УНРАДА?

Комісія Дослідів Сучасної України, що була створена згідно з постановою останньої сесії УНРади, опублікувала „Заяву”, в якій сказано дослівно, що вона „віднині змущена припинити свою діяльність на форумі УНРади аж до того часу, коли чинники УНРади в своїй більшості не лише братимуть до уваги процеси в Україні, а й на основі їх об’єктивних студій будуть розбудовувати свою політичну діяльність за межами Батьківщини”.

Підписались під цією „Заявою”: Федір Гасенко, Михайло Добрянський, Богдан Кордюк, Борис Левицький і Богдан Осадчук.

Як виходить з Інформаційного Бюлетеню УНРади (з 10 листопада 1968 р.), Виконавчий Орган вирішив уклсти „Плян кампанії (?) проти русифікації України”, щойно з появою документів з України і книжки Джана Коляски „виразно уявивши собі картину русифікаторської політики комуністичного режиму”.

Зміст „Вісника” за 1968 рік

Світоглядово-політична тематика, політичні огляди

- „Що страшніше для української культури — дні війни чи дні миру?”
 С. Корнич — Огляд світових подій
 М. Трихрест — Тінь советського „трикутника” над вільним світом
 С. Корнич — Про „Стан Унії”
 М. Чировський — Про „суверенність” УССР
 Ігнат М. Вілинський — Світовий Конгрес Вільних Українців — концепція і програма
 С. Корнич — Світова криза поглибується
 С. Корнич — Підмінований світ
 С. Корнич — Огляд світових подій
 З. Карбович — Стратегія і тактика національної революції
 С. Корнич — Огляд світових подій
 Д. Донцов — Іродова політика („Огню іскра великого”)
 Д-р М. Кушнір — Єдність і різнопідність духовного життя зі становища українського націоналізму
 Ю. Тис-Крохмалюк — Че Гевара, Біяфра і ми
 С. Корнич — Огляд світових подій
 ОУН живе і діє! — слово Ярослава Стецька на відкритті IV Великого Збору ОУН
 Анатоль Бедрій — Симоненко про націю
 Д-р М. Кушнір — Істота людства
 М. Чировський — Слушність нашої справи
- Світоглядово-виховні і історичні проблеми**
- Анатоль Бедрій — Василь Симоненко про пізнання правди
 Лев Шанковський — Большевики про УПА
 Мирон Заклинський — Важливість традицій збройної боротьби
 Д-р Роман В. Кухар — Хорватія в ході століть
 В. Давиденко — Четвертий Універсал
 Анатоль В. Бедрій — Філософія людини в ідеології Дмитра Донцова
 Д-р В. Трембіцький — Консуляти в Українській Державі 1917-20 рр. і українська консульська служба
 М. Чировський — Малоросійський комплекс чи реалітетницький запал
 Д-р М. Кушнір — Крилати людина
 Анатоль В. Бедрій — Завжди соборність нації
 Літописець — Великі соборники-проводники
 І. Левадний — Чорне море — українське море
 Мартин Сулятич — Деякі проблеми та межі ідеологій
 М. Чировський — Шевченко по цей і по той бік
 В. Левенець — Промова Шелеста та її наслідки
 Оксана Керч — У день Героїнь
 Верховний Архієпископ Кардинал Йосиф в Америці

ч. ч.		ч. ч.
	I. Левадний — Визвольна війна Хмельницького	9
	Анатоль Бедрій — Думки Василя Симоненка про буття і світ	9
	Його дух і його ідеї невмирущі	10
	Свято Покрови — свято УПА	10
1	I. Левадний — 1848 на Україні	10
1	Степан Галамай — Організованість — преважлива справа	10
1	Анатоль Бедрій — Християнські погляди В. Симоненка	10
3	Степан Женецький — Еміграційні поляки про лемків і Лемківщину	10
4	I. Левадний — Перше Листопада на тлі історії	11
4	Д-р М. Кушнір — Постава людини до буття	11
5	Ю. Тис-Крохмалюк — Мілітарне значення окупації ЧССР	11
6	Степан Галамай — Про організаційну структуру	11
7-8-9	Іван Боднарук — Володимир Антонович	11
7-8	I. Савич — У 50-річчя незабутнього Листопада	11
	I. Левадний — Московська помста на І. Мазепі	12
9	Степан Галамай — Про організаційні схеми та правильники	12
10	С. Женецький — Українці Пряшівщини домагаються своїх прав	12
10	В окупованій Україні	
11	„Вітрина кривопису”	1
12	Василь Г-о — Ворог свідчить	2
12	Петро Кізко — Про большевицьку кількість і якість	2
12	Лист сина Головного Командира УПА	3
	„Не можна ув'язнити дух” — з листа Л. Лук'яненка	3
	Леонід Полтава — По шпальтахsovетської преси	4
1	Д-р М. Кушнір — Проблеми змін в ССР	4-9
1-12	В. Давиденко — „Вільний Розуме — бережи свій череп!”	5
1	М. Сердюк — Москва голодом душить Україну	5
1	Петро Кізко — Винайшли новий бич	5
2	Іван Дзюба в обороні переслідувань	5
2	Валентин Мороз — Репортаж із заповідника ім. Берії	5
	Петро Кізко — З великої хмарі малій дощ	6
2	Проти Церкви і націоналістичного підпілля	6
2	Вже годі замовчувати спротив	6
2	Петро Кізко — Ворожі гнізда	7-8
3-4	В. Давиденко — Іван Дзюба і його книжка	9
4-5	Петро Кізко — Ювілейна макулатура	9
5	Петро Кізко — Чому такі злидні на овочі та городину	10
5	Останнє слово Вячеслава Чорновола	11
6-7-8	П. Кізко — Марксизм-ленінізм і московський месіянізм	11
6	Над чим працюють „мовознавці” в Києві	11
6	Богдан Корінт — Апарат шпигунства і терору	12
7-8	В. Давиденко — „Привиди” і „профілактичні розмови”	12

Ч. ч.		Ч. ч.			
Література, мистецтво, критика					
I. Левадний — Величний пам'ятник нашої давнини	2	B. С-ко — „30 червня 1941 р.”	6		
Микола Щербак — Ремігання	2	„Україна — Ахіллова п'ята уразливих росіян	6		
I. Левадний — Шевченко — вічний	2	Анатоль В. Бедрій — Росія в боротьбі з Україною	7-8		
Евген Маланюк — Некролог	3	Інж. А. Вовк — Всесвітня техніка і історія людства	7-8		
Нестор Ріпецький — Москалі, забирайтесь додому	3	O. С. — Іван Гриньків (Дніпро) — Коли в жилах			
I. Левадний — Незрівнянний майстер коротень- кого оповідання	3	кров холоне			
Софія Наумович — Французи про Довженка	4	Фейлетони, нариси, спогади			
Оксана Керч — У межах дозволеного	4-6	День бойового життя. Записав I. Левадний	1		
I. Боднарук — Найвизначніший поет Лемківщини	4	Шестеро сміливих. Записав I. Левадний	2		
Ярослав Гриневич — „Боюсь данайців навіть то- ді, коли вони приносять дари”	5	Оксана Керч — Жінко, жінко!	3		
„Літературознавці” з „Українського Голосу”	5	Галина Кааратницька — Дівчата в ОУН	3		
I. Левадний — Безсмертний Маркіян	5-6	Б. Казанівський — Герої	4		
Ярослав Гриневич — Листкуючи енциклопедії . . .	6	В. Архілог — Політичний діялог без висліду	4		
Оксана Керч — Думки про літературу	7-8	Олександер Дорда — Іх було 35!	4		
В. Давиденко — Нова праця д-ра П. Мірчука	7-8	Тамара Омелянчик — Прислуга	6		
Авторський вечір Оксани Керч	9	В. Гаврилюк — Ноктюрн Ст. Антуан	12		
Вечір М. Драй-Хмари в Філадельфії	10	Хроніка			
Літературний вечір в Домі Визвольного Фронту	10	Справа вбивства Бандери в Бундесстагу	1		
I. Левадний — Класики українського байкарства	11	Вишивані вечерніці Відділу ОЖ ОЧСУ в Боффало	1		
П. Кізко — Ганебний роман В. Собка	12	У Конгресі ЗСА відзначили 50-річчя проголошен- ня державної незалежності України	2		
Поезії			12	Європейська Рада Свободи засуджує Москву	2
Нині, Адаме... (щедрівка)	1	Успішна коляда на Визвольний Фонд	2		
Микола Щербак — Ллямпада	1	З життя Відділу ОЖ ОЧСУ в Боффало	3		
Нестор Ріпецький — Елегія в прозі	1	З нашої хроніки	3		
Лука Луців — У царстві смерті	1	Вісті з АБН	3		
На могилі Шевченка	2	Суд над комунізмом у Вашингтоні	3		
Т. Шевченко — Оживутъ степи, озера . . .	2	Загальні збори Відділу ООЧСУ в Джерзі Сіті	3		
Евген Маланюк — Пам'яті Т. Осьмачки	2	„В обороні нескорених”	4		
Михайло Ситник — Христос Воскрес!	3	Окружні наради Відділів ООЧСУ в Нью Йорку і в Філадельфії	4		
Алла Коссовська — Син Командира	3	Вісті з АБН	4		
Л. Череватенко — Роздуми	4	Парада лояльності і українська маніфестація бі- ля ОН	5		
Василь Моруга — Ніч в Карпатах	4	Українська маніфестація солідарності в обороні українського народу	5		
Лариса Мурович — Відродження	5	Демонстрація УВФ в Нью Йорку	5		
З поезій Юрія Липи	5	Б. Казанівський — Окружні конференції ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ	6		
Алла Коссовська — У ньюйоркській підземці	7-8	Політичне віче в Денвері	6		
Михайло Масютко — Тюремний Вірш	10	Загальні Збори Відділів ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ в Ньюарку	6		
Володимир Гаврилюк — День. Ніч	10	Політичне віче „В обороні нескорених” Чікаро- Південь	6		
M. Осадчий — Тюремні вірші	10	З діяльності Відділу ОЖ ОЧСУ в Філадельфії	6		
„Сьогодні ти, а завтра я” — вірш з України	11	Свячене Відділу ОЖ ОЧСУ в Боффало	6		
M. Холодний — Балада про чорну птаху	12	З нашої хроніки	6		
Рецензії, анотації			12	Український День у Вашингтоні	6
B. Архілог — Поетичний комівояжер Коротич	2	Амстердам у поклоні Героям і Героїням	7-8		
Ярослав Стецько — „30 червня 1941 р.”	2	На авдіенції у Верховного Архиєпископа	7-8		
B. Золоторіг — Приречені на загибель	2	Ярослав Стецько на пресовій конференції в Чікаго	7-8		
H. Ріпецький — 1430 сторінок брехні	2				
Софія Наумович — „Дзвони дзвонять по Києву” . . .	2				
Степан Галамай — Коли мінімалізм підносить голову	3				
O. Соколишин — П. Тичина (1891-1967), Золотий гомін	5				

ПРИЙМАЄМО ЗАМОВЛЕННЯ НА КНИЖКИ НАШИХ ІСТОРИКІВ :
ПРОФ. О. ОГЛОБЛИНА і ПРОФ. М. ЧУБАТОГО.

Ч. Ч.		Ч. Ч.	
Лев Футала — голова Президії Політичної Ради УККА		Звернення IV Великого Збору ОУН до поневолених народів та їх еміграцій	11
З Пресового Бюро АВН	7-8	Різне	
Крайовий З'їзд ТУСМ	7-8		
XIX Зустріч українців ЗСА і Канади	7-8		
Акція АВН в Швеції проти Косигіна	7-8		
Успіх українців на телевізії у Вашингтоні	7-8		
У Чікаґо відзначили Тиждень Поневолених Насій	9		
Проти приїзду Шелепіна	9		
Телеграма Я. Стецька до президента Джансона	9		
В обороні нескорених	9		
Делегація ОУВФ у Верховного Архиєпископа	9		
Первоієрарх на сумівській оселі в Еленвіллі	9		
Вісті з Бюро АВН	9		
Наша молодь перед советською амбасадою в Лондоні	9		
Українці допомогли чехам	9		
Політичне віче в Йонкерсі	9		
Світова Рада Церков і Україна	9		
Верховний Архиєпископ Йосиф над гробом Теодозії Стецько	9		
Маніфестаційний Здвиг СУМА в Еленвіллі	9		
Вишкільні табори СУМА	9		
Конференція АВН і Європейська Рада Свободи в Лондоні	9		
На XIX Олімпіяді в Мехіко	9		
Жалобно-протестаційна маніфестація перед советською амбасадою в Нью Йорку	9		
„В обороні нескорених”	9		
Відзначили в Брукліні 9-ті роковини смерті Степана Бандери	9		
Вшанували пам'ять Провідника	9		
На Фонд Катедри Українознавства	9		
Відділ ОЖ ОЧСУ в Гартфорді — нескореним	9		
XIX З'їзд СУМА	9		
 Комунікати, заклики, резолюції			
Наказ УГВР на день 22 січня 1946 року			
Резолюції Конференції ОУВФ, яка відбулася в межах СКВУ в Нью Йорку 15 листопада 1967 р.			
Українська справа в світовій пресі			
Телеграма до Секретаріату Конференції для людських прав в Тегерані			
Комунікат Української Репрезентації в Тегерані	6		
Привітання Кардиналові Йосифові від ГУ ОЧСУ	6		
Із звернення ЦК АВН в справі зірки фондів на акцію Антибольшевицького Бльоку Народів	6		
Повідомлення про IV Великий Збір ОУН	10		
Привіт IV Великого Збору ОУН	10		
Звернення IV Великого Збору ОУН до Українського Народу	10		
Звернення IV Великого Збору ОУН до українців у вільному світі	11		

ЧИТАЧУ! ЗРОБИ ДАРУНОК ПРИЯТЕЛЕВІ: ПЕРЕДПЛАТИ ДЛЯ НЬОГО „ВІСНИК” — ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ.			
